

ek

repülőgépen szomba-
majd visszatért Ró-
ról akart meggyőződ-
ás a tirnai olasz kö-

közös olasz-albán érte-
se?

hogy az United Press
ban kormány visszautat-
támat, amellyel szem-
elt. Az olasz kormány
szöveget elfogadni az
és hír szerint ma éjjel
közös olasz-albán érte-
különbséget Gera föld-
vezeti.

an katonaság elkesere-
t a partra szálló ola-

tekintli

zódés és az angol-olasz

ott az olasz önkéntesek

ása

hogy a Spanyolország-
önkéntesek partraszáll-
Amerián keresztül eddig
tes indult utnak Cadix-

ország

ményhez

tta volna

ot

léptettek életbe

lk alá, amelynek értelmé-

csatlakozik a kommu-

nyhez.

szerint a spanyol kor-

minterem paktumhoz való

adott közlemény rámutat

unizmus döntötte polgár-

szágot. A véres polgár-

vi bajt zúdított Spanyol-

levéni a harcmezőn és

való csatlakozással Spa-

névze is megerősíti pozí-

ussal szemben.

sztrálja Franco tábornok-

ern-paktumhoz való csat-

bachter szerint a demok-

rségbe akarták dönteni a

A lap méltatja Francót,

hogy sok ezer olasz és

a nemzetiek oldalán,

A paktumhoz való csatla-

elmének logikus következt-

tal azt is jelenti, hogy

szóval egyaránt fogja országát

lanzeiger szerint Franco

ásával kialakult a tekin-

a. Spanyolország bepakcsot-

em nemzetközi helyzetben

ége van.

entik, a japán külügymin-

losa elégtétellel és öröm-

csatlakozását az

ményhez.

ból jelentik, hogy a ja-

Taxa postala
plättik in num
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjazás szerint. —
„UJ KELET“ a transilvaniai és
banai zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnyomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re.
Ara 5 lej

dactor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámor Ferenc, Administrator
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre, Proprietar-
Tulajdonos: Fraternitas S. A. R.
de Editura. Registrul publicatiunilor
periodice No. 43, Dos. 889, 1938.
Tribunalul Cluj, Secția III.

Szerda, április 12.
1939—5699. Niszan 23.
XXII. évfolyam, 81. szám.

A Times jelenti:

Anglia a Lengyelországhoz hasonló biztosítékokat fog adni Görögországnak és Törökországnak

Chamberlain és Mussolini levélváltása állítólag enyhítette a helyzetet. Mára összehívták a francia parlamentet. Nagy diplomáciai aktivitás Párizsban, Londonban és Washingtonban

London, április 11. Egyes, még meg nem erősített híradások szerint Mussolini és Chamberlain a husvéti ünnepek során levelet váltottak egymással és ez jelentős mértékben enyhítette az angol-olasz feszültséget. Ennek következménye volt, Chamberlain a legutóbbi minisztertanácson azt javasolta, hogy Anglia a lehetőség szerint ne alkalmazzon tulerélyes lépéseket Olaszországgal szemben, mert ez esetben Olaszország érvénytelennek tekintené azt a multévi megegyezést, hogy önkénteseit hazaszállíttatja a nemzeti Spanyolországból. Mussolininek ezt az üzenetét állítólag Krola olasz ügyvivő adta át Chamberlainnak. Krola egyben bizonyos ígéreteket is közölt Mussolini nevében. Elsősorban is azt, hogy Spanyolországból a legközelebbi napokban nagyobb számú önkéntest indítanak haza Olaszországba. Chamberlain levélben válaszolt Mussolininak és az angol

kormány elsősorban is Halifax, valamint a három véderő miniszter erélyes lépéseivel szemben, akik angol flotta demonstrációt javasoltak Olaszországgal szemben, leszerelte ezt az akciót. Csütörtökön a kormány hír szerint azt a javaslatot terjeszti a parlament elé, hogy Anglia garantálja Görögország függetlenségét. Egyes lapok szerint Olaszország részéről ugyancsak Szaloniki megszállásra akarnának állítólag lépéseket tenni, ami a Földközi tenger kulcsának olasz kézre való kerülését jelentheti. Egyidejű párizsi jelentés szerint a Le Figaro londoni levelezője, teljes fenntartással közli azt a hírt, hogy Mussolini magánjellegű levelet intézett volna Chamberlainhoz, amelyben arra enged következtetni, hogy Olaszország semleges magatartást akar tanusítani.

állanak és a külügyi hivatalokban teljes az üzem.

Anglia a Lengyelországhoz hasonló biztosítékokat ad Görögországnak és Törökországnak?

Mint Londonból jelenti a Rador, a Times jeltévese és értesülése szerint az alsóház csütörtöki ülésén a brit kormány a Lengyelországhoz hasonló biztosítékokat fog nyújtani a keleti földközi-tengeri államoknak, főleg Görögországnak és Törökországnak. A görög terület sértetlensége elleni fenyegetés nem hagyhatná közömbösön Angliát. A lapok hangoztatják, hogy az Országgal való együttműködés éppen olyan szükséges, mint a Franciáorsszággal való együttműködés.

Ma délután összehívta a francia parlament

Párizsból jelentik, hogy a minisztertanács és a szerda délután összehívott képviselőház ülés tanácskozásai elé élénk figyelemmel tekint a közvélemény. A nemzetközi helyzetet behatóan megvizsgálják és az esetleg szükségesé váló intézkedéseket megteszik.

Élénk diplomáciai tevékenység Párizsban és Londonban

Párizsból jelentik, hogy Párizsban és Londonban husvét alatt élénk diplomáciai tevékenység folyt. Bonnet többek között az albán ügyvivőt és az orosz követet, Halifax az amerikai nagykövetet és a görög követet fogadta. Chamberlain, Daladier, továbbá Roosevelt és a pápa az amerikai albán társaságtól táviratokat kaptak, amelyben Albánia függetlenségének biztosítására közbenjárásukat kérik.

A japán és német sajtó az albániai lépéseket a tengely természetzerű védelmi intézkedéseinek tekintti.

Ülést tartott a francia állandó honvédelmi tanács

Párizsból jelentik: A francia fővárosban husvét elsőnapján Lebrun elnök kihallgatásán fogadta Bonnet külügyminisztert és tájékoztatta magát a helyzetről.

Utána minisztertanács volt Daladier elnöke mellett, amelyen résztvettek a hadsereg különböző fegyvernemeinek főnökei is.

Daladier és Bonnet ismertették a helyzetet, amely után hosszas megbeszélés kezdődött. Hivatalos jelentést a tárgyalásokról nem adtak ki. Délután Bonnet fogadta Eric Phipps brit nagykövetet. Hétfőn a Quay d'Orsayn egymásután jelentek meg a brit, jugoszláv, görög, török, lengyel és szovjet követek, akikkel Bonnet hosszabb megbeszélést folytatott. Ugyancsak Párizsban közlik, hogy a kabinet elhatározta a szerdára tervezett minisztertanács kedden való megtartását, aminek francia politikai körök véleménye szerint igen nagy jelentősége van.

(Folytatása az 5. oldalon)

Nem bontják fel az angol-olasz egyezményt?

Mint Londonból jelentik, az United Press értesülése szerint Angliában elejtették a brit-olasz egyezmény felbontásának hírvét, amelyre politikai körök véleménye alapján nincs szükség, mert az albán megszállás nem sérti a földközítengérszatus quot.

A helyzetet tegnap délután óta egyébként is lényegesen enyhültek látják, mert londoni olasz ügyvivő megjelent a külügyi hivatalban és közölte Halifax lord külügyminiszterrel kormány nevében, hogy az olasz tervek ténylegesen csak korlátozottak és Romának nincs szándékában Jugoszlávia, vagy Görögország területi és politikai, valamint gazdasági érdekeit sérteni. Hasonló nyilatkozatot adott grófIANO külügyminiszter lord Perth római rit nagykövetnek.

Csütörtökre összehívják az angol alsóházat

Londonból jelentik, hogy Chamberlain miniszterelnök, megszakitva skóciai pihegyét, husvét első napján reggel visszaérkezett a brit fővárosba. Lord Halifax külügyminiszter azonnal felkereste és vele több órán át tárgyalt, majd fogadta az ellenzéki pártok vezéreit,

továbbá Corbin és Maisky francia, illetve szovjet nagyköveteit. Később megjelentek nála a görög, jugoszláv, román és török követek is.

Hétfő délelőtt minisztertanácsot hívtak össze, amely három órát tartott és az aktuális helyzettel foglalkozott.

A minisztertanács elhatározta, hogy csütörtökre összehívja az alsóházat, továbbá cáfolatot adott ki, azokra a hírekre vonatkozólag, amelyek Korfu brit megszállását közölték. A cáfolat hangsúlyozza, hogy erre már csak azért sem kerülhetett

szor, mert egy ilyen lépés mélyen belevágná Görögország szuverenitásába. A minisztertanács után Chamberlain fogadta Corbin francia nagykövetet, aki értesüléseket szerzett a megbeszélések határozatairól.

Miről tárgyalt az angol minisztertanács?

Londonból jelentik, hogy a hétfői minisztertanács, amint beavatottak közlik, a következőkről tárgyalt:

Milyen intézkedéseket kellene tenni Görögország megvédésére.

Milyen Korfu helyzete, amelyet az albán hegyekről ágyukkal el lehet érni.

Összeegyeztetők-e az albániai események a legutóbb megkötött brit-olasz egyezményel.

Az alsóház összehívása.

Tiltakozók jegyzék intézése Itáliához.

Szavatoosság nyújtása Görögországnak, hasonlóan a Lengyelországnak nyújtotthoz.

Csütörtökön újra minisztertanács lesz Londonban

A csütörtöki alsóházi ülés előtt újra minisztertanács lesz, amelyen megvitadják a Chamberlain és Halifax által adandó nyilatkozatok szövegét. A nyilatkozatokat egyébként Chamberlain az alsóházban és Halifax a felsőházban fogják megtenni. Biztosra veszik, hogy a nyilatkozatok feltélti vita pöntekén is tartani fog.

Párizs, London, Washington állandó összehívásában

Párizsi jelentés szerint, a demokrata államok fővárosaiban lázas diplomáciai tevékenység uralkodik, amelyre, tekintettel a husvét ünnepekre, aligha volt példa a világháborús éveket kivéve a történelemben. London, Párizs, és Washington ugyszólván állandó telefon- és kábelösszeköttetésben

Tizennégyéves lett a jeruzsálemi héber egyetem

Aprilis elsején volt 14 éve, hogy megnyílt Jeruzsálemben, a har hacofimon, (a Scopus hegyén.) a héber egyetem. A 76 esztendőes Balfour lord, a zsidó magna charta atyja, nyitotta meg emlékezetes beszéddel. „Elhatározó erejű korszak kaputárója ez a megnyitás egy népek történetében, amely hajdan nagy vallások szülőhazájává avatta ezt a kicsiny országot és most a nemzeti eszme erejéből új erkölcsi és szellemi célok felé halad”. — mondotta. Majd hozzátette. Kísérelt ez az egyetem. De biztos vagyok benne, hogy sikerülni fog. Hogy nemcsak a zsidók, hanem mindenki, akinek szívügye az emberiség előbbrehaladása büszke lesz tővidesen reá.

Az egyetem nagyot fejlődött azóta. Balfour jóslata maradt érvényben: beteljesedett. A zsidó nép és az egész kultúremberiség valóban büszke lehet erre az egyetemre. Két esztendővel ezelőtt a Peel-bizottság hivatalos angol fórum tehát, állapította meg róla, hogy itt, Azsia küszöbén, csodamódra a nyugati műveltség legmagasabb színvonalán halad. Hogy Európában és Amerikában egyképpen kitűnő hangzású nevű tudósok állanak az élén. Hogy olyan alaposan tanulmányozzák itt Palesztinát és a vele szomszédos államokat, mint sehol másutt.

Megnyitásokor három intézete volt: A vegytani intézet, amely 1923-ban létesült és már az építése idején a budapesti Fodor professzornak, az egyetem első tanárának vezetésére állt. A mikrobiológiai intézet, mely egy esztendővel fiatalabb, mint az egyetem elsőszülöttje és Adler tanár a vezetője. Végül a sajátosan zsidó tárgyak intézete, amely szintén 1924-ben létesült, egy speciális bizottság hívta életre, melynek élén Achad Haam állott és már a megnyitáskor három professzora volt.

Az egyetem létesítésével régi terv valósult meg. Már a nyolcvanas években propagálta a gondolatát és részletesen kidolgozta, hogyan válható valóra, Schapira tanár, a metézis professzora a heidelbergi egyetemre; ugyanaz, akit a KKL szellemi atyjának ismerünk. Az első cionista kongresszuson is felemeli szavát érte. Az 1901. évi 5. cionista kongresszuson Weizmann professzor szállt sikkra érte, mint a demokrata cionista párt szószólója. Weizmann irodát létesített az eszme népszerűsítésére és Feiwelleg meg Buberrel együtt kidolgozta a részletes tervezetét. 1913-ban a 11. cionista kongresszuson már hivatalosan kijelölt referense az egyetem tervének Weizmann. A kongresszus előkészítő bizottságot delegál, beindítja a gyűjtést az egyetemért és 1914 márciusában megszerzi a telkét. A háború megszakítja a terv továbbbírását, de a Váád hácirim Palesztinába érkezése után, 1918. július 24-én Weizmann ünnepélyesen leteszi az alapkövet. Palesztina északi részében még dörögtek ebben az időben az ágyuk.

Két erő munkált az egyetem létesítésének terve mögött: A külső nyomás, mely a 19. század utolsó évtizedeiben is megnehezítette a zsidó tudósok kutató és tanító munkáját, nemkülönben a zsidó diákok kiképzését. És az ettől teljesen független vágy, mely autonóm zsidó szellemi élet után epekedett. Nagyot, tökéleteset alkotni ezen a téren is, épp úgy, mint a zsidó munka, a zsidó földművelés terén: ez a célkitűzés erősen közreműködött azoknak a terveknek kikristályosodásában, amelyek a zsidó egyetem eszméje körül felmerültek.

Az egyetem megnyitása után nem volt tisztázva a kérdés, milyen legyen a belső szervezete. Tudományos kutatás! — az alapítók egyik része ezt a célt tűzte maga elé. A másik rész viszont gyakorlati oktatásra törekedett. A célkitűzések különbözősége folytán a tábor két más-más szervezetet akart adni az egyetemnek. Végre a két irányzat szintézise teremtette meg az egyetem mai arculatát. A gyakorlati oktatást alapos tudományos előkészítő munka előzte meg, amely biztosította a magas nívót, amelyen az egyetem ma áll. A héber egyetem a világhírű sem diploma-gyár, hanem tudományos intézet.

A jelenlegi egyetem a következő épületekből áll: A vegytani intézet épületéből. A két Einstein-intézetből, melynek egyike a matematika, a másik a fizika kutatásának és tanításának célját szolgálja. A meteorológiai és klimatológiai laboratóriumból. A zsidó nemzeti könyvtár épületéből. A klubházból, amelyben a diszterem áll és a diákok ebédlője. Az amphiteatrumból, amely 2200 nézőt

tud befogadni. Az egyetem irodáinak házából. A gépházból. Az egyetemi műhelyek épületéből. A kísérleti állatok elszállítására szánt házból. Épülőben vannak: az orvosi fakultás épületei, a klinikák, az apólopó-képző, a judaisztikus intézet palotája, s a zsidó régészeti múzeum.

Az egyetemnek ez idő szerint két fakultása van: a szellemi tudományok fakultása és a matematika-természettudományos fakultás. Kialakulóban az orvosi fakultás, amely jelenleg prófakultásként működik és rövidesen megkezdí működését a mezőgazdasági főiskola.

A szellemi tudományok fakultásán két intézet működik: a judaisztikus és az orientalista intézet. A judaisztikus intézet tárgyai: Héber nyelvet, biblia, talmud, héber irodalom, zsidó bölcselet és misztika, zsidó történet és szociológia, Palesztina-isme. Az orientalista intézet tárgyai: az iszlám kultúrája, a Közelkelet művészete és régészete, arab nyelv és irodalom, semita nyelvészet és egyiptológia.

Az általános szakon filozófiát, történelmet, régészetet, klasszikus nyelveket, a román nyelvet filológiáját, pedagógiát tanítanak. Tanszéke van az etnológiának, az alkalmazott pszichológiának, a keleti zenének és a prähisztikus kutatásnak.

A matematika-természettudományi osztályon matematikát, vegytant, zoológiát, botanikát, fizikát, geológiát, meteorológiát és éghajlatismét, parazitológiát, higiénit és bakteriológiát tanítanak. Az osztályon belül egy malária-kutató intézet működik.

A zsidó egyetem könyvtára a közelkelet leggazdagabb könyv-gyűjteménye: 350 ezer kötetből áll. Az egyetem könyvkiadó-vállalata a tanárok tudományos műveit publikálja, alapvető bölcseleti művek héber fordítását és elvi jelentőségű akadémiai beszédekét ad ki. Az egyetem keblében a következő gyűjtemények állnak fenn: A Schocken in-cunabulum-gyűjtemény, amely 64 u. n. bölcseleti könyvet tartalmaz a zsidó könyvnyomtatás első 25 évéből. (1475—1500) Ábrahám Schwadron autográfiai és arckép-gyűjtemény, amely 6000 darabból áll és az utolsó 600 esztendő zsidó személyiségeinek jellemzésére hordott össze jelentős adatokat. A bibliai és a talmudi flora gyűjteménye. Archeológiai, botanikai, zoológiai és geológiai gyűjtemények.

Az egyetem lényegesen befolyásolja Palesztina szellemi életét. Tanárai gazdagítják a héber nyelv szókincsét. Ismeretterjesztő előadásokat tartanak a városokban és a mezőgazdasági telepeken. Felügyelnek a zsidó iskolákra. Az egyetemi könyvtárból az egész országba szétáradnak a tudományos könyvek.

Jelentős gyakorlati eredményei is vannak az egyetem működésének: A higiénikus és bakteriológiai kutatások a közegészségügyet szolgálják. A földtani kutatások révén a mezőgazdaság, a kuttulás kap fontos új-mutatókat. Az állattenyésztés, a magtermelés, az ásvány- és vegyianyagértékesítés szintén az egyetem laboratóriumából nyer a legfontosabb tanácsokat. A palesztinai narancstermelést egy vegyianyaggal istápolta. Ez az anyag megvédi a narancsot a rothadástól a szállítás tartama alatt. Épp ilyen lényeges az a hatás is, amit a gáutra gyakorol az egyetem: Bevándorlási és tanulási lehetőséghez, állampolgársághoz juttatja a földönfutó zsidó intelligenciát. Hozzásegíti a zsidó tudósokat munkájuk továbbfolytatásához, megmenti a pusztulásra ítélt tudományos alkotásokat.

A hallgatók száma nagyot nőtt a megnyitás óta eltelt 14 év alatt: 64-ről ezer felé emelkedett. A tanári kar 35 tanárból és 25 docensből áll. Kivülről előadók, asszisztensek, könyvtárosok több mint száz főnyi serege dolgozik az egyetemen.

A tanulás négy évig tart. Az abszolvált hallgató az előirt vizsgák letétele után a Magister Artium vagy a Magister Scientiarum címet kapja, aszerint, hogy melyik fakultás hallgatója volt. További 2 éves speciális tanulmány és az önálló tudományos munkásságot igazoló írásbeli munka után, a bölcselet doktorává emelkedhet.

Az egyetem nem állami intézet: a palesztinai kormány szubvenciója nagyon jelentéktelen; a diákok tandíja össze-vissza 12 százalékat teszi ki ösztöndíjaikból. További 13—14%-ot alapítványainak kamataiból biztosít az egyetem. Két százezerforintos — a newyorki Warburg-család és a capetowni Isaac Oehberg adományozta — alapítvány akad közöttük és egy 39 ezer fontos alapítvány, amelyet ismeretlen jétevé juttatott hozzá a rákkutatás céljaira. A büdzséje 75 százalékat önkéntes adományokból fedezi, amiket a héber egyetem barátai gyűjtenek egybe. Az egyetem kénytelen tehát egyre felhívni munkájára a galut figyelmét, kénytelen egyre kitergetni az érdemét, az alkotásait, hogy a kiadásaira elegendő pénzt tudjon összekaparni.

Legutóbb is egész sor ilyen célzatu publikáció jelent meg az egyetemen: héber, angol és német nyelven. Egy 152 oldalas könyv, amely teljes részletességgel ismerteti az egyetem titkárait egyikének és jelenlegi rektorának, A. H. Fraenkel matematikusnak cikkei.

Érdekes, hogy Fraenkel, aki egyébként maga is ortodox-zsidó, cikkében a vallás és az egyetem viszonyával foglalkozik főképpen. Abszurdumnak bélyegzi az itt ott felbukkanó állításokat, mintha az ervelem vallásos lenne. A jesivot hallgatói számára kivételes felvételi szabályok vannak érvényben. Az ervelem első rektora a zsidó vallás szerényről Palesztina ujjáépítésében" tartotta székfoglaló előadását. Eövre keresnek biblia-tudóst, aki a tradicionális alapon is-

mertetné az egyetem katedrájáról a szent-írást.

Fraenkel argumentumait ki lehet egészíteni az emlékeztetéssel, hogy az egyetem megnyitását rabbi Ábrahám I. Kook, Palesztina első országos főrabija is megjelent. A brit világhatalom képviselői: Herbert Samuel és Allenby marsall, — az új vágányo-

gátot, hogy a részvétele szimbolikus jelentőségű. Nyilvánvalóan azt jelképezte, hogy a vallásához áll zsidóság is reményeket fűzhet az egyetem-hez. (f. i.)

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Emigránsok, menekültek

A MULT ÉVBEN 41.722 ZSIDÓ VANDOROLT AMERIKÁBA. Newyork államának legutóbbi statisztikája szerint Észak-Amerikába 1938-ban 41.722 zsidó vándorolt be. Ezek közül 23.775 menekült volt Németországból és Ausztriából. 34.277 mint bevándorlók jöttek Amerika területére, 7.445-en mint turisták. A HIAS segítségével 10.000 zsidó bevándorló jutott el más országokba, köztük Palesztinába. Legutóbb a HIAS-ICA 3.854 menekültöt szállított el Németországból, hogy más országokban letelepedhessenek. A HICEM együttvéve 21.299 zsidó menekültöt segített új országba való telepítésre. 1938. első tizenegy hónapjában a HICEM 6.957 németországi zsidót segített hozza, hogy kijussanak a birodalomból. Az Anchluss óta 1938. november végéig 13.122 zsidót vándoroltattak ki Ausztriából.

A HIAS 1938-as jelentése közli, hogy a testület bevételei 1938-ban 378.817 dollár volt. 1938. végéig a HIAS, jöllehet ebben az évben bevételei sokkal nagyobbak voltak, mint tavaly, 9.816 dollár deficitet mutat föl. Ezt a hiányt a zsidók Közép-Európából való tömeges bevándorlása magyarázza.

3420 KÜLFÖLDI ZSIDÓ SVÉDORSZÁGBAN. Svédországban az elmúlt hetekben fejezték be a külföldiek összeszámlálását. Kiderült, hogy az országban élő 24 ezer külföldi közül 3420 zsidó. Ezek közül viszont 2143 jött Németországból és 620 Oroszországból. A zsidók közül 746-an már 1928. előtt voltak Svédországban, 233 Svédországba menekült zsidó mint politikai menekült szerepel az idegenek listáján. A statisztika elkészítése február 10-ikén kezdődött és 18-ig tartott.

MENEKÜLTEK, AKIK LENGYELORSZÁGON AT UTAZNAK PALESZTINÁBA. Varsóból jelentik: A napokban Csehszlovákiából nagyobb menekült transzport ment át Lengyelországba, akik Palesztinába fognak utazni. A hatóságok rendkívül előzékenyen bántak a menekültekkel.

KÉT ÚJ ZSIDÓ GYERMEKTRANSPORT ÉRKEZETT HOLLANDIÁBA. Amszterdamban a napokban két új zsidó gyermekből álló transzport érkezett. A gyermekek berliniek, hannoveriek, hamburgiak és bécsiak. A gyermekeket egyelőre vesztégyár alá helyezték, néhány nap múlva azonban ki fogják őket bocsátani. Az elmúlt héten Németországból tíz zsidó gyermeket vittek ki a hollandiai Jugendalijsa bizottságának segítségével Palesztinába.

A hollandiai főrabbi gyűlése külön szederestéket rendezett a menekülők gyermekei számára, azonfelül gondoskodott arról is, hogy peszach nyolc napján rituális kosztot kapjanak.

Egyetlen napon, március 29-ikén, szerdán, Európa különböző részeiből közel 400 zsidó menekült érkezett Londonba.

A BELGA IGASZÁGÜGYMINISZTERIUM UJABB RENDELKEZÉSEI AZ ILLEGÁLIS BEVÁNDORLÁS ELLEN. A belga igazságügyminiszter, mint ismeretes, az illegális bevándorlás ellen szigorú intézkedéseket fogantatott. Ujabbán egy második rendelet látott napvilágot, amely így szól: „Mindazok a külföldiek, akik nem kapták meg valamelyik külföldön akreditált belga követnek, vagy konzulnak beutazási vizumát és illegálisan tartózkodnak a belga királyság területén, valamint azok, akik nem jelenkeztek az idegenek listájára való felvételre, haladéktalanul jelentkezzenek tartózkodási helyük polgármesteri hivatalában, ahol tartózkodási engedélyeket fognak kiállítani számukra. Az engedély tartamát később a minisztérium állapítja meg. Mindazokat, akik a kötelezettségnek nem tesznek eleget, kényszer útján távolítják el az országból.”

Illetékes körök szerint ez az új rendelkezés csakis az illegálisan az országban tartózkodó idegenek ellen szól. Akik azonban mint emigránsok jutottak be, azokra nézve csak könnyebbség lesz az új intézkedés.

Svájc

SVÁJC ZSIDÓSÁGA A MENEKÜLT TESTVEREK MEGSEGÍTÉSE ERDEKÉBEN. Zürichben április 2-ikén zajlott le 75 delegátus

jelenlétében a svájci zsidó hitközségek szövetségének gyűlése, amely a folyó ügyek le-tárgyalása és a költségvetés megszavazása után tanácskozott a zsidóság világhelyzetével is, főleg természetesen a menekültügyi kérdéssel. A központi bizottság javaslatára elhatározták, hogy 1939-ben minden tagja a szövetségnek kétszer annyi tagdíjat fizet, mint az elmúlt évben. Azonkívül a menekült megsegélyezése érdekében külön gyűjtést is rendeznek, amelynek végrehajtásával külön erre a célra kijelölt bizottságot fognak megbízni.

Az erre vonatkozó határozati javaslat többek között így szól:

A svájci izraelita hitközségek szövetségének közgyűlése első és legfontosabb kötele-ségének tartja, hogy a menekültek megsegélyezésének ügyét minden rendelkezésre álló erővel támogassa. Bizik elsősorban az illetékes hatóságok jóindulatában, továbbá a nagy külföldi zsidó segélyszervezetek közreműködésében. Felhívja a svájci zsidókat, azokat is, akik nem tartoznak a hitközségek keretei közé, valamint a Svájcban élő jómódú külföldi zsidó állampolgárokat, hogy vagyoni helyzetükhöz és jövedelmükhöz képest a leg-messzebbmőnően támogassák a felebaráti szeretetnek ezt a művét és gondoljanak arra a sokezer családra, amelyet a mai világpolitikai helyzet koldusbotra juttatott.

A határozati javaslat egyhangú elfogadása után az elnökség referátumot közölt a svájci hatóságoknak a menekültügyekkel szemben mutatkozó előzékeny magatartásáról. Különösen hangsúlyozták azt a borzalmas helyzetet, hogy az emigránsok Svájcban való tartózkodásuk idején csak a legtrikább eset-

ben kapnak működési engedélyt, ami különösen indokoltá teszi ezeknek a szerencsétlen embereknek a támogatását. A felszólalók egyhangzóan követelték a minél nagyobb áldozatkészséget a svájci zsidók részéről.

A titkárság jelentéséből kiderül, hogy 1939. elmúlt három hónapjában sokkal több menekült hagyta el Svájc területét, mint 1938. évében.

Lengyelország

A LENGYEL ZSIDÓSÁG RESZVÉTELE A NEMZETVEDELMI KÖLCSÖN-AKCIÓBAN. Minzberg képviselő, a lodzi zsidó hitközség elnöke, bejelentette Jozevsky lodzi vajdának, hogy a hitközség tanácsa repülőgépet ajándékoz a lengyel hadseregnek.

A hitközség két másik képviselője kijelentette, hogy a lodzi hitközség elhatározta, miszerint egy hónapi bevételét a légvédelem céljaira fordítja.

A lengyel rabbitanács körlevelet intézett az ország összes hitközségeihez, hogy vegy-nek részt a nemzetvédelmi kölcsön jegyzésében. Ugyanilyen értelmű felhívást bocsáj-tott ki az Agudasz Jiszroel, amelyben kéri a lengyel zsidóságot, hogy az ország függetlenségének és integritásának érdekében tegyen tanúbizonyságot legnagyobb áldozatkészségéről.

Meisel, a varsói zsidó hitközség vezetőjének elnökléte alatt, nagyszámu kimagasló egyéniség részvételével, Varsóban ülést tartottak. Az ülésen bizottság kiküldetését határozták el, amelynek feladata megszervezni a lengyel zsidóság részvételét a nemzetvédelmi kölcsön-akcióban. A bizottság már napokban megkezdte tevékenységét és terve dolgoz ki. Ugyanilyen céllal megbeszélés tartottak Lembergben is, dr. Michael Ring hitközségi elnök vezetésével.

SZAMOS PALESZTINAI ZSIDÓ JELENT KEZETT ÖNKÉNTESKÉNT A LENGYEL HADSEREGBE. Számos lengyelországi szá-mazású zsidó jelentkezett március 30-án Jeruzsálemi lengyel követ előtt és tekintett a Lengyelország és Németország közötti fűszült viszonyra, felajánlották önkéntes szolgálataikat a lengyel hadseregnek.

Amerika

Az amerikai zsidóság méltányos zsidó-politikát kér Lengyelországtól

Az amerikai zsidó sajtó nagy cikkeiben kommentálja azokat a hűségnyilatkozatokat, amelyek a különböző zsidó szervezetek részéről Lengyelország irányában elhangzottak. A Der Tog hangsúlyozza, hogy nemcsak a lengyel zsidóság, de mások is készen állanak segíteni Lengyelországot, amennyiben azt Németország részéről támadás érné. Ez a segítség azonban Lengyelország zsidókkal szembeni bánásmódjának alakulásától függ. A „Jewish Daily Forward” azt írja, hogy a lengyel függetlenségnek csak akkor van morális értéke, ha Lengyelország emberies elbánásban fogja részesíteni országának zsidóságát.

Palesztina

A CIONISTA VILÁGSZERVEZET VÉGREHAJTÓBIZOTTSÁGI ÜLÉSÉNEK VEGLEHES IDŐPONTJA: ÁPRILIS 25. A zsidó távirati ügynökség illetékes körökből szer-zett biztos értesülése szerint, a Cionista Világszervezet végrehajtóbizottságának ülése április 25-ikén Jeruzsálemben lesz megtartva.

A JERUZSALEMI KATONAI TÖRVÉNYSZÉK TILTOTT FEGYVERVISELET MIATT EGY HÓNAPI ELZÁRÁSRA ÍTÉLT EGY ZSIDÓT. A jeruzsálemi katonai törvényszék egy hónapi elzárásra ítélte a március 16-ikán Tel-Avivban elfogott Morris Prischantit nevezetű 25 éves zsidó fiatalembert, mert revolverét nem szolgáltatta be idejében.

MAC GOWERN KÉPVISELŐ A ZSIDÓKNAK TETT IGÉRETEK TELJESÍTÉSÉT KÖVETELI AZ ANGOL KORMÁNYTÓL. A londoni East End-ban tartott Palesztina-műtárgy Mac Gown angol képviselő beszédét mondott, amelyben felszólította az angol kormányt, hogy a zsidó népek Palesztinával kapcsolatosan tett ígéreteit hűségesen teljesítse.

A Palesztina mandátum — mondotta Gown képviselő — a zsidó nép és az angol nép közötti kölcsönös megállapodásból születt. Eppen ezért, szent meggyőződésem, hogy Angliának teljesen és határozottan kell teljesítenie adott szavát. A zsidóknak különösen a mai tragikus helyzetükben joguk van ahhoz, hogy Palesztinában azt a menedéket lássák, ahol új életet kezdenek.

A londoni Palesztina-konferenciáról szólva, Mac Gown megállapította, hogy annak tárgyalásai már eleve sikertelenségre voltak

kárthatva. Az angol kormány helytelenül cselekedett, amikor meghívta Londonba szomszédos arab államok képviselőit és ismerte a volt jeruzsálemi főmufti vezet alatt álló terrorista erőket. A kormány jéban tette volna, ha csak a mérsékelt arab képviselőit és a zsidókat ültette volna asztalhoz, hogy ezek a kölcsönös megérszellemben döntsék az ország sorsát. Ennek a döntésnek figyelembe kellett venni a zsidó nép jogait, az ország gazdasági befogadó képességét, hogy a zsidó vándorlást tovább lehessen folytatni. Tag hatatlan, hogy ez a bevándorlás új ipari mezőgazdasági lehetőségeket teremtet, amelyek emelni hivatottak az ország arab lakosságának az életnivóját is. Ezek a tárgysok azonban még mindig nem késtek el. Ladéktalanul konferenciára kell összehívni zsidó nép, az angol kormány, valamint arabok komoly képviselőit. Ezeknek kiv a kormány kötelessége felfegyverezni a tárvideken élő zsidókat. Ezeknek az erreknek joguk van életük és vagyonuk védelméhez.

Az angol kormány kötelessége — feje be beszédét Mac Gown — ebben az irban végre határozottabb magatartást tanítani. Be kell bizonyítsa a világnak, hogy ha Anglia valakivel szerződést köt, al kész azt bármilyen nehéz körülmények között is, bátran és becsületesen teljesítenie.

KATONAI KIKÉPZÉSBEN RÉSZESÜLT HARMADIK BIRODALOM AZ ARABOK A palesztinai sajtó közli a római „Mero” értesülését, amely szerint Német-szág Sanaban, Jémen fővárosában, ka akadémiát létesített az arabok részére. katonai iskolának 120 arab növendéket akik léghárító tüzérségi, tank vezetés katonai repülői kiképzést nyerne. A n katonai instruktorok teljes mozgási szabadságot élveznek Jémenben, ellentétben a idegen állampolgárokkal, akiket a jé kormány állandó felügyelet alatt tart.

Pályázat. A mediási Jud. Tárnava-aut. ort. izr. hitközség elemi iskolája ré a jövő tanévre lehetőleg egyedülálló férfi, vagy női tanerőt keres. Fizetés 3500 lej és kedvezményes lakás, fűtés, gitással. Kellően felszerelt pályázatok a címre küldendők: Comunitatea aut. ort. pentru DI. Presedinte Deutsch Sigis Medias. Comunitatea aut. ort. izr. Medi

Prága, az Közép-Euró kesztett, le és gazdaság lapja megs (Tageszeitung) címmel új változásra volt, mert a Tagblatt ma új kezekbe hangot ütöt jával teljes Ennek ellen ért, hogy né demokratika társaságára.

Az új lap Cseh- és Morának üdvöz tektorátust Frank a sz je, most N gád-vezető, repert vivó d gi elnök irt

Neurath t „Huszévi után itt az id vaorszának adjuk az ig és a remény és a nemet meggyezés irá feladatam te ni fog, megje ok és teljes számára.”

Frank brig telme” cím hogy a cseh szaka mindig képviselőit és a zsidókat ültette volna asztalhoz, hogy ezek a kölcsönös megérszellemben döntsék az ország sorsát. Ennek a döntésnek figyelembe kellett venni a zsidó nép jogait, az ország gazdasági befogadó képességét, hogy a zsidó vándorlást tovább lehessen folytatni. Tag hatatlan, hogy ez a bevándorlás új ipari mezőgazdasági lehetőségeket teremtet, amelyek emelni hivatottak az ország arab lakosságának az életnivóját is. Ezek a tárgysok azonban még mindig nem késtek el. Ladéktalanul konferenciára kell összehívni zsidó nép, az angol kormány, valamint arabok komoly képviselőit. Ezeknek kiv a kormány kötelessége felfegyverezni a tárvideken élő zsidókat. Ezeknek az erreknek joguk van életük és vagyonuk védelméhez.

Az angol kormány kötelessége — feje be beszédét Mac Gown — ebben az irban végre határozottabb magatartást tanítani. Be kell bizonyítsa a világnak, hogy ha Anglia valakivel szerződést köt, al kész azt bármilyen nehéz körülmények között is, bátran és becsületesen teljesítenie.

KATONAI KIKÉPZÉSBEN RÉSZESÜLT HARMADIK BIRODALOM AZ ARABOK A palesztinai sajtó közli a római „Mero” értesülését, amely szerint Német-szág Sanaban, Jémen fővárosában, ka akadémiát létesített az arabok részére. katonai iskolának 120 arab növendéket akik léghárító tüzérségi, tank vezetés katonai repülői kiképzést nyerne. A n katonai instruktorok teljes mozgási szabadságot élveznek Jémenben, ellentétben a idegen állampolgárokkal, akiket a jé kormány állandó felügyelet alatt tart.

Pályázat. A mediási Jud. Tárnava-aut. ort. izr. hitközség elemi iskolája ré a jövő tanévre lehetőleg egyedülálló férfi, vagy női tanerőt keres. Fizetés 3500 lej és kedvezményes lakás, fűtés, gitással. Kellően felszerelt pályázatok a címre küldendők: Comunitatea aut. ort. pentru DI. Presedinte Deutsch Sigis Medias. Comunitatea aut. ort. izr. Medi

HIREK

— Szerdán délután kezdődik a munka a közhivatalokban. Bucurestiből jelentik: Az összes minisztériumokban és közhivatalokban szerdán délután 4 órakor megkezdődik a rendes munka.

— Telefonvezetékekbe ütközött és lezuhant a repülőgép. Kopenhágából jelentik: Borzalmos repülőszerecséltenség történt Dániában. Egy magánrepülőgépnek, amely Kopenhágából startolt Malborg felé, Fifini közelében kényszerleszállást kellett volna végezni. Eközben beleütközött a telefon vezetékeibe és lezuhant. A gép teljesen összetört, pilótája és két utasa szörnyethaltak.

— Zsebtolvajlás az autobuszon. Tegnap délután 4 órakor vakmerő zsebtolvajlás történt az 558-as Rapid autobuszon. Az utasokkal zsúfolt gépkocsi az Unirii tér és az állomás között bonyolította le a forgalmat. Utközben az egyes megállóknál több utas cserélt helyet és le- és felszállásoknál nem egyszer valóságos közelharc keletkezett. Amikor a zsúfolt autobusz megérkezett az állomás előtt térre, Wohlheimer Ferenc 32 éves magántisztviselő, Gojdu ucca 2. szám alatti lakos, megöbentben állapította meg, hogy 699 lej és 2 pengőt tartalmazó pénztárcája eltűnt. A károsult magántisztviselő azonnal jelentést tett az állomási rendőrségen a vakmerő lopásról.

— Szeretője segítségével lefejezte feleségét az elvetemedett férj. Bucurestiből jelentik: Tegnap reggel az ugynevezett Grozavestimezon egy gödörben lefejezett női holttestet találtak a járőkelők. A borzalmas leletről rögtön értesítették a rendőrséget, amely kiszállt a helyszínre és megkezdte a nyomozást. A lefejezett asszony ruhájában egy ceruzával írt cédulát találtak, melynek tartalma a következő volt: „Önszántamból válok meg az élettől. Mária Glont.” A közelben megtaláltak egy borotvaesetre kifent konyhakést is. A hatósági orvos szerint az öngyilkosság ebben az esetben teljesen kizárt lehetőség, mert az asszony fejét más kellett levágnia. Ilyen módon öngyilkosságot nem hajthatott végre. A nyomozás során őrizetbe vették Glont Gheorghet, a meggyilkolt asszony férjét. A férj tagadta, hogy bármilyen része is lett volna felesége meggyilkolásában. Glont Gheorghel íráspórábt végzettettek és az írásszakértő megállapította, hogy a halott ruhájában talált ceruzával írt bucsulevél a férj kezétől származik. A bizonyíték sulya alatt hiábavaló volt minden tagadás. Végül Glont Gheorghet megért és bevallotta, hogy szeretőjével, Mires Máriaival együtt gyilkolta meg feleségét. A nyomozó közegek feltevése szerint Glont egyedül ölte meg a feleségét és azért igyekezik a szeretőjét a gyilkossági bűnyübe belekeverni, hogy az ne maradjon szabadon, mialatt ő be van zárva.

A nagy izgalmak színműve:

Via mala

— Bethlen István gróf husvéti cikke a Duna-medence helyzetéről. Budapestről jelentik: Gróf Bethlen István, volt magyar miniszterelnök a Pesti Napló husvét számában nagyobb cikket írt, amelyben részletesen foglalkozik a Duna-medence népeinek helyzetével. Cikkében azt írja, hogy a Duna-medence függőben lévő kérdéseinek elintézésére a helyzet teljesen megérett és ezeket a kérdéseket a nagyhatalmaknak egy konferenciáján igazságosan meg lehetne oldani. A román-magyar viszony kérdéséről azt írta Bethlen, hogy ezt a kérdést is rendezni lehet, mert erre az időpont most kedvezőbb, mint valaha. Cikkének végén azt a megjegyzését fejezi ki, hogy bár az összes hatalmak fegyverkeznek, a háború mégis elkerülhető lesz, mert egyetlen ország sem vállalja a háború kockázatait.

— Angol kereskedelmi küldöttség jön a jövő héten Bucurestibe. Bucurestiből jelentik: A jövő hét első napjaiban angol kereskedelmi küldöttség érkezik Bucurestibe Sir Frederic Leith-Ross vezetésével. A Financial News azt hiszi, hogy Anglia új és tértőlő egyezményt fog kötni Romániával. Román gazdasági körökben a Financial News cikket utáltnak tekintik arra, hogy az angol-román tárgyalások a legutóbbi gazdasági események hatása alatt fognak lefolyni.

— Egy részeg sofőr sulyos autószerencsétlenséget okozott a constantjai országúton. Constantából jelentik: Dr Sabau orvos Voicu nevű fiával és annak Lapedatu Mircea nevű barátjával tegnap autóján a sportpálya felé hajtott, amikor Naculai Mihai sofőr gépkocsija beléjük szaladt. Mindkét kocsi összeütközött. A bennük ülők a sofőr kivételével, valamint három járó-kelő sulyosan megsebesültek. Mihai sofőrt, akiről megállapítást nyert, hogy részeg állapotban vezette autóját, le tartóztatták.

A TAVASZI ESŐ ÉGI MANNA

Az ÁLLAMI SORSJÁTÉK

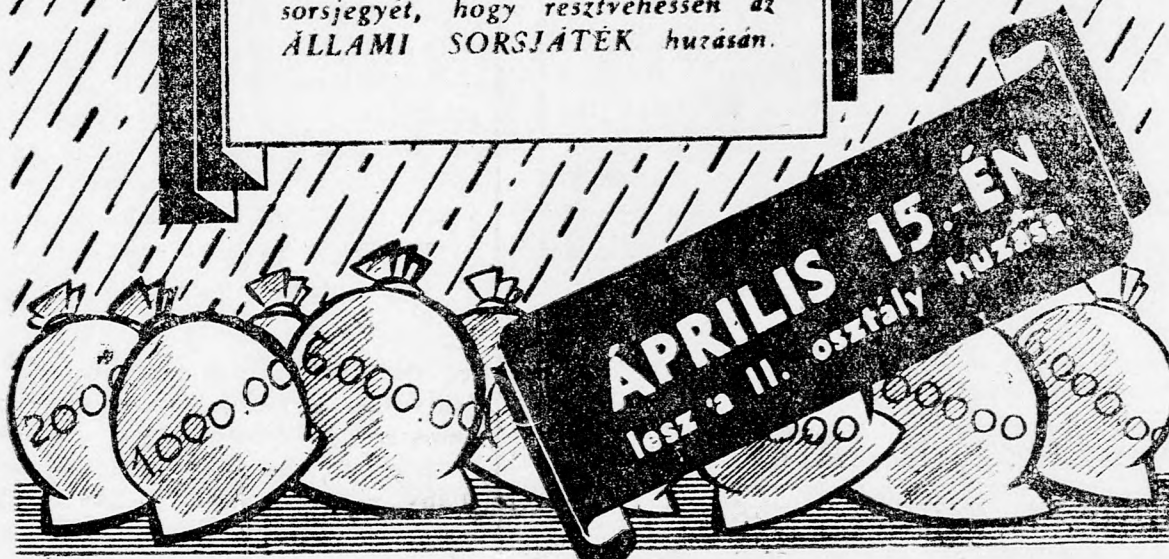
huzása arany-manna.

341.168.000!

Valóságos özöne a milliárdoknak!

Enny kerül még felosztásra még a 19 sorsjáték hátralevő osztályai-ban.

Ne mulassza el tehát megújítani sorsjegyét, hogy résztvehessen az ÁLLAMI SORSJÁTÉK huzásán.

— Sulyos autókaramberek a Prahova völgyében. Bucurestiből jelentik: Husvét napjain nagyszámu kiránduló lepte el a Prahova völgyét. Több száz autó óriási forgalmat bonyolított le az országúton, aminek következtében több baleset történt. Halálos autószerencsétlenséget szenvedtek: Lupu Alexandru, a Románo-Americana ploesti lakotasa, Mitroi Vasile 7 éves comarnici gyermek. Megsebesültek: Ilie Utza 8 éves barcanesti gyermek, Nita Tanase és Stan Nicolae ploesti munkások. A legsulyosabb baleset

Szombat este a Magyar Színházban:

Via mala

Pucheni községben, Sinai közelében történt. A 2247. számú autó sánca fordult és teljesen összetört. Sulyos állapotban emelték ki a romok alól a gép tulajdonosát, Dumitru Andreescut, Lotti Labin, Elena és Maria Ionescu bucuresti lakosokat. Andreescu kórházba szállítás közben kiszenvedett.

— Orvosi hír. Dr. Erdős Imre gyermekorvos és belgyógyász hazaérkezett. Rendel: Piața Stefan cel Mare 2 szám alatt, délután 3-6-ig.

— Hitközségi választások Bánfihunyadon. Bánfihunyadi tudósítónk jelenti: E hó 9-én, a félünnepen, Bánfihunyad ortodox zsidó hitközsége közgyűlés keretében ejtette meg az új választásokat. Elnökké Lichtenstein Dabit választották, aki nem akarta elfogadni a tisztséget, de Klein Salamon és Weisz Hermann előjárósági tagok alaposan megindokolt beszédekkel rábirták, hogy megmaradjon. A hitközség Lichtenstein Dabiban intelligens, talmud-chochóm és áldozatkész elnököt nyert. Második elnök Goldstein Ignác szappangyáros lett. Első gondnok lett Diamantstein Nándor könyvkerekező, második gondnok Sender Edelman, ellenőr Weisz Arnold, pénztáros Guttman Mór.

— Tulórázhatnak a hadfelszerelési gyárak munkásai. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap mai számában minisztertanácsi napló jelent meg, amely felhatalmazza a munkügyi minisztériumot, hogy a nemzetvédelmi és hadfelszerelési célokat szolgáló fegyvergyárak munkásai számára megengedje, hogy évente három hónapnál is hosszabb ideig napi két tulórárt dolgozzanak azzal a feltétellel, hogy legalább 25 százalékos pótvajadalmazásban részesüljenek.

— Rendelet a gázálarok beszerzéséről. Bucurestiből jelentik: A légügyi és tengerészeti minisztérium az alati közleményt adta ki a gázálarok beszerzésével kapcsolatban: A hivatalos lap ez év január 30-án megjelent 24. számában közzétett rendeletörvény szerint az ország területén lévő összes ipari, kereskedelmi és más vállalatok kötelesek legkésőbb ez év április 30-ig ügy vezetőik, valamint alkalmazottaik részére, függetlenül attól, hogy azok mozgósíthatók, vagy sem, gázálarccal beszerezni. Az összes vállalatok megrendeléseiket a Társadalombiztosító intézeteknek külön e célra felállított irodájához intézzék és a kiszolgáltatók gázálarokért az ellenértéket legkésőbb április 30-ig kötelesek kiegyenlíteni. A fent ismertetett ren-

Tökéletes darab, tökéletes előadás:

Via mala

deletörvény ellen vétőkkel szemben eljárás indítanak és 2000—20.000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják a kilenc alkalmazottal dolgozó vállalatokat, 10—50 ezer lejig a 10—500 alkalmazottig és az 500 alkalmazottnál többel dolgozó vállalatokat pedig 20—200 ezer lejig. Visszaesés esetén a büntetés ötszöröse alkalmazható, de maga után vonhatja a vállalat bezárását is. A törvény ellenőrzését a légügyi és tengerészeti minisztérium kiküldöttjei látják el. A légügyi és tengerészeti minisztérium által megállapított minták szerint készült gázálarok ára minden szállítási, vagy más egyéb költség felszámítása nélkül 600 lej. A gázálarok gyártását a minisztérium kiküldöttjeinek jelenlétében végzik és kiosztás után a minisztérium megbízottjai felülvizsgálják az álarok állapotát.

— Törökországban turnézik Tanase társulata. Bucurestiből jelentik: Az Alba Iulia hajóval Tanase társulata, a Carabus-színház Törökországba utazott, ahol előadásorozatot tart.

Nagyvárad és Bihar megye egyetlen zsidó ortopéd- és gyermekcípő specialistája

Kohn István

belvárosi cipőszalon Oradea, Parcul Traian 1. Dr. Balláné kalapszalonnal mellett.

A hűgylek tévednek,

ha azt gondolják, hogy a kikészített mesterséges szépség tetszik a férfiaknak. A valóságban csak a természetes báj arathat sikert. Az előrehaladott kozmetikai tudomány ma már minden asszony részére lehetővé teszi, hogy a természettől kapott báját megőrizhesse. A helyes kozmetika első feltétele: az arcórt mindig el kell látni neki megfelelő tápanyagokkal. Ez a tápanyag elsősorban a tej. Az emberiség egyik legrégebbi szépségápolószere melyet a modern kozmetika különösen hatásos módon alkalmaz. A tiszta tejből előállított Milkuderm-Hautsahne és Milkuderm-Milchfetterme, melyek már Romániában is kaphatók, a bőr elbájoló frissességét megőrzik és a hamvassá és barsonyossá teszik.

Leégett egy nagy budapesti sörgyár

Budapest, április 11. A Rézsvény Sörgyár Rt. kőbányai telepén kedden óriási tűz pusztított. A tűz a raktárházakban keletkezett és elterjedt az egész épületre. A kár több mint félmillió pengő.

Tartalékos tisztek figyelmébe

A kolozsvári hadkiegészítő parancsnokság felkérésére közöljük az alábbiakat: A hadügyminisztériumnak a téparancsnoksághoz küldött 3007—939. sz. rendelet szerinti Kolozs megye területén az összes tartalékos tisztek, kik a szolgálati szabályzatnak megfelelően, mozgósítás esetére kötelesek az előírt fegyverzetek tartására, szállítatnak, hogy fegyverzetükkel (karabély, revolver, stb.), melyekkel a nemzetvédelmi minisztérium engedélye alapján bírnak, legkésőbb 1939. május 1-ig jelentkezzenek a kolozsvári katonai hadkiegészítő parancsnokságnál (Cercul de Recrutare), hogy fegyverre vonatkozólag új igazolást nyerjenek. A már behívott tartalékos tisztek jelentkezése csapatsteiknél történik. A kolozsvári hadkiegészítő körlet parancsnoka:

TIGANAȘ NICOLAE ezredes

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, április 12.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióadó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kultúra, sport, vízállásjelentés. 13.10: Hangverseny. Közben: Sporthirek. 13.15: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Időzeri anyag. 19.15: Koschilin: Szonáta. 19.35: Lazarescu zongorázik. Prokofjev: IV. szonáta. 20: Olvasás. 20.15: Operettmezek. 21: Operett és zongoraverseny. 21.20: Tánccsok. 22: Hírek. 22.40: Moscopol énekes. 23: Hírek. 23.15: Vendégloji zene. Majd: Hírek külföldi német és francia nyelven. Utána: Közéleti nyek.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Fontos idők, hírek héberül. 2.20: Hírek angol nyelven. Pontos idő, hírek, héber nyelvtanítás. Szalka előadása a bibliai életéről. 7.30: Dávid Zakkáj előadása a tavaszi időjárásról. 7.45: Pontos idő, hírek héberül. 8: Hangverseny. 8.15: Gerson Tut előadása a kántorális művészetéről. 8.45: Hangverseny. 9.15: Pontos idő, időjárás. Hírek angolul. 9.30: Könyvzene.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hangverseny. 11: Hírek. 13.10: Allástalan Zenés Szimfonikus Zenekara. 13.30: Hírek. 14: Cigányzene. 15.35: Hírek. 18.10: Hegedűsok. 20.30: Tavaszi hangképzőszék. 21: Hírek. 22.10: Postászenekar. 23.30: Jazz.

— Szörnyű tűzvész okoztak a fegyvergyűjtőgátok. Bucurestiből jelentik: A muszoni megyei Pietrosani községben borzalmos tűzvész pusztított husvét elsőnapján. Elena Ionescu Pietrosani községbeli asszony és férje, Ion Adamescu, bosszúból fegyvergyűjtőgátot építettek a házuk házára. A tűz továbbterjedt és mire el lehetett oltani, hat gazdaság a háza égett porrá. A tűzárk meghaladásáig egymillió lejt. Az elvetemedett gyűjtőgátot a csendőrség letartóztatta.

Zürichi árfolyamok (április 11-ikei nyitási árak) Márka 178.80, holland forint 236.62, dán 446.—, font 20.875, francia frank 11.81, olasz lira 23.45, csekkorona (nem jegyzik), perzsa 87.—, dinár 10.—, lej 3.30, zloty 83.75, gas 75.

Ék tévednek,
 ak, hogy a kikészített
 pség tetszik a férfiak
 an csak a természetes
 kert. Az előrehaladott
 omány ma már minden
 lehetővé teszi, hogy a
 apott baját megőrizs
 kozmetika első felté
 mindig el kell látni a
 tápanyagokkal. Ez a
 rban a tej, az emberi
 gíbb szépségápolószere
 m kozmetika különösen
 alkalmaz. A tiszta tej
 filkuderm-Hautsahne és
 hftterme, melyek más
 s kaphatók, a bőr el
 égét megőrzik és az
 arsonyossá teszik.

ny nagy budapesti
Sörgyár
 s 11. A Részvény Sörgyá
 en kedden éri a tűz pus
 raktárházakban keletkez
 égész épületre. A kár töb
 go.

isztek figyelmébe!
 hadkiegészítő parancsnok
 ik az alábbiakat:
 ztériumnak a térparancs
 3007-939. sz. rendelet
 ye területén az összes tar
 tik a szolgálati szabályza
 mozgósítás esetére köte
 feyverzetek tartására, a
 y feyverzetükkel (kard
 melyekkel a nemzetvédel
 redélye alapján bírnak, leg
 us 1-ig jelentkezzenek a k
 hadkiegészítő parancsnok
 le Recrutare), hogy feyve
 lag új igazolást nyerjen
 tt tartalékos tisztnek jelen
 teknél történik.
 hadkiegészítő körlet paran

IGANAS NICOLAE ezre
Ő MŰSOR

erda, április 12.
 0: Ritmikus torna, rádió
 ngverseny, háztartási, orv
 ójelzés, időjárás, kulturá
 állásjelentés. 13.10: D
 Közben: Sporthírek. 13.4
 4.15: Hírek, időjárásjelent
 30: Hangszerek. 15: Hír
 19: Időszéri anyag. 19.1
 19.35: Lazarescu úr
 kotjev: IV. szonáta. 20: F
 Operettlemez. 21: Ob
 raverseny. 21.20: Tánce
 Moscopol énekes. 23: Hír
 zene. Majd: Hírek külföld
 a nyelven. Utána: Közlem

elután 1.30: Pontos idő,
 0: Hírek angol nyelven.
 ek, héber nyelvtanítás. Sa
 a bibliai életéről. 7.30: D
 a tavaszi időjárásról. 7.4
 ek héberül. 8: Hangversen
 t előadása a kántorális m
 Hangverseny. 9.15: Pon
 rek angolul. 9.30: Könn

45: Torna, utána hanglem
 13.10: Allástalan Zenés
 nekara. 13.30: Hírek. 14.
 5: Hírek. 18.10: Hegedűs
 aszi hangképsorozat. 21.
 stászenekar. 23.30: Jazz.

tízvést okoztak a fal
 uestiből jelentik: A musc
 i községben borzalmas t
 usvét elsőnapján. Elena i
 községbeni asszony és s
 mescu, bosszúból felgyujt
 zda házat. A tűz tovább
 ehetett oltani, hat gazdán
 rá. A tűzkár meghaladja
 az elvetemedett gyújtóga
 letartóztatva.

ok (április 11-ikei nyitá
 olland forint 236.62, dol
 75, francia frank 11.81, ol
 orona (nem jegyzik), per
 lej 3.30, zloty 83.75, t

Ribbentropp a lengyel tartalékosok hazaengedését kérte

(Első oldali cikkünk folytatása)

Ugyancsak Párizsból közlik, hogy az általános honvédelmi tanács Daladier elnökletével ülést tartott, amely négy óra hosszat tartott. Jelentést nem adtak ki a megbeszélésekről.

A lengyel nagykövet Bonnetnél

Párizsból jelentik, hogy hétfőn délután Mistler, a külügyi bizottság elnöke hosszabb megbeszélést folytatott Bonnet külügyminiszterrel a bizottság szerdai összehívásáról. Bonnet később a lengyel nagykövetet fogadta, akit tájékoztatott a földköztingeri helyzetről. A diplomáciai tevékenység tegnap Párizsban igen nagy volt.

Ribbentropp a lengyel tartalékosok hazaengedését kérte

Londoni jelentés szerint, a Daily Express úgy értesül, hogy Ribbentrop fogadta Lipsky lengyel nagykövetet, akivel közölte, hogy a lengyel-német viszony normálissá csak akkor válhat, ha Lengyelország hazaküldi a fegyverbehívott tartalékosokat. Ezeknek a száma a lap szerint mintegy 600 ezer lehet.

Polgári mozgósítást követel a francia sajtó

A Havas párizsi jelentése szerint a francia sajtó az albániai eseményeket követően előállított nemzetközi helyzetet kommentálja. Saint-Brice a Le Journalban úgy itéli meg a helyzetet, hogy az most is komoly. A Le Petit Journal aggodalmát fejezi ki afelett, hogy az olaszok egyre nagyobb számú csapatot és hadianyagot küldenek Albániába és egyidejűleg megerősítik a Dodekanezosz szigeteket is.

A l'Époque-ben Kerillis azt írja hogy az

összes még létező határokat meg kell védeni, ez az egyedüli lehetséges védelmi politika a támadással szemben. A La République sürgeti, hogy Franciaország rendelje el a polgári mozgósítást és Anglia ne habozzék a hadkötelezettség bevezetésével. A l'Oeuvre emlékeztet arra, hogy Anglia kész Görögországnak biztosítékokat nyújtani és Nagy-Britannia jóakaratosan elfogadná az olasz biztosítékokat, ha azokat a megvalósítás bizonyítékai kísérik, mint például az olasz csapatok Spanyolországból való eltávolítása.

A többi lapok együttes francia-angol intézkedésekről írnak, amelyek a Földközi tengeren történnének meg. A Petit Journal szerint az angol és francia közvéleményt nyugtalanítja, hogy Malorka szigetén olasz önkéntes csapatok tartózkodnak és ezért Franco tábornoktól azt akarják kérni, hogy engedélyezze ennek ellenében Spanyolországban vagy Minorkában angol, illetve francia csapatok partraszállását. Az angol lapok szerint azonban ez a terv aligha fog sikerülni. A Daily Mail aggodít a szövetségi politika sikere miatt. Délkelet-Európában az olaszok fontos hadászati előnyökhöz jutottak. A Times szerint, ha Görögország hajlandó elfogadni a reá vonatkozó angol garanciát, úgy angol hajóegységek kötnének ki Korfuban és más görög kikötőkben.

Növelték a máltai lég- és partvédelmi csapatok számát

A Daily Express szerint Angliának egy háboru esetleges lehetőségére fel kell készülnie azért, hogy a békét erélyes intézkedésekkel biztosítsa. A Daily Herald szerint az angol-lengyel egyezményt további lépéseknek kell követniük. Ugy ez a lap, mint a News Chronicle szűkebbnek látják Oroszországnak a védelmi szövetségbe való bevonását. Mint a londoni a lapok írják, Málta szigetén az angol lég- és partvédelmi csapatok létszámát megfelelőképpen növelték.

Roosevelt kirobbanástól tart

Washingtonból jelentik, hogy az albániai eseményekkel kapcsolatban Roosevelt elnök kijelentette, hogy az európai helyzetet feszültné látja és komolyan tart a kirobbanástól.

Hasonlóképpen nyilatkozott Cordell Hull külügyi államtitkár is. A husvétit szünetet egyébként az USA-ban sem tartották meg, mert a külügyi hivatal tisztviselői szolgálatban voltak és úgy az államfő, mint a külügyek vezetője állandóan érdeklődtek a további fejleményekről.

Május 1. előtt nem lehet módosítani a semlegességi törvényt

Washingtoni jelentés szerint a demokrata párt vezető emberei azon a véleményen vannak, hogy a semlegességi törvényt május 1. előtt, amikor bizonyos záradékaik lejárnak, nem lehet módosítani. Pittman szenátor, a szenátus külpolitikai bizottságának elnöke kijelentette, hogy ilyen körülmények között a szenátus első plenáris ülésén indítványt kell előterjeszteni, amely a május 1-én lejárt záradékok érvényét egy, vagy két hónappal meghosszabbítaná. Pittman véleménye szerint veszélyes lenne lemondani azon kikötésekről, amelyek biztosítják, hogy az amerikai hajók nem fognak háboru esetén a külföld által az Egyesült Államokban vásárolt árucikkeket szállítani. A demokrata vezetők attól tartanak, hogy az Egyesült Államok ismét az 1916-hoz hasonló helyzetbe jutnak. A szenátus külpolitikai bizottságát egyébként április 14-re összehívták.

Ugyancsak Washingtonból jelentik hogy a

„Törökország el fog háritani minden támadásból eredő veszélyt“

Ankarából jelentik, hogy a nemzetgyűlés hétfői ülésén a miniszterelnök felolvasta Törökország külpolitikai irányvonalainak ismertetését. A nyilatkozat emlékeztet a jelenlegi nemzetközi válságra, amely egyik népet a másik ellen vonultatja fel és bizonyos államokat rövid néhány napon belül eltérő. Ezzel egyik pillanatról a másikra mélyreható változások történnek a nemzetközi helyzetben. Mindezek rendkívüli éberségre kötelezik Törökországot, amely bebizonyította mélységes ragaszkodását a békéhez. Törökország külpolitikája — jelentette ki a miniszterelnök — nem mutat semmilyen változást. Hü barátaihoz, szövetségeseihez, adott szavához és aláírásához. Törökország változatlan meggyőződéssel tart ki azon szilárd elhatározása mellett, hogy a békét szolgálja. Most, amikor az eszmék és érdekek ütköznek meg egymással rendkívüli hevességgel, semmilyen

ideológia, vagy érdekekre alapozott szenvedély nem képez és nem fog képezhetni olyan tényezőt Törökország számára, amely eltérítheti a béke utjáról. Csak abban az esetben kerülhetne erre sor, ha jóakarunk, őszinte és baráti semlegességünk minden állammal szemben közvetlen, vagy közvetett formában támadó kísérlet tárgyává lenne. Törökország, hála nagy haderejének, abban a helyzetben van, hogy elháríthat minden támadásból eredő veszélyt.

A nemzetgyűlés ezután 389 szavazattal egyhanguan bizalmat szavazott a kormányának és lelkesen éltette Refik Saydan miniszterelnököt.

Ankarából jelentik, hogy a török minisztertanács tegnap ülést tartott, amelynek folyamán az új helyzetet beszélték meg. A minisztertanács elhatározta, hogy a fejleményeket továbbra is nyugalommal várja be. A

külügyminiszter teheráni útja azonban elmarad. A külügyminiszter az iraki trónörökös esküvőjén vett volna részt.

Az olasz kormány biztosítékokat nyújtott Görögországnak?

Rómából jelentik, hogy a Havas jelentése szerint az olasz kormány határozott biztosítékokat nyújtott a görög kormánynak arra nézve, hogy Görögország függetlenségét teljes mértékben tiszteletben tartja.

Egyidejű athéni jelentés szerint a görög kormány hivatalosan cáfolja az egyik külföldi hírszlogélatnak azon közlését, hogy a görög kabinet külügyi vezetője valamelyik nagyhatalom (Anglia) segítségét kérte volna. Görögországban — írják a lapok is — a hangulat feszült ugyan, de nem nyugtalan, mert nem tartanak attól, hogy Róma bármilyen görög érdekeket sértő lépést tenne.

Athénből jelentik, hogy a görög közvélemény nyugalmát az albániai események jelentősen megzavarták. A kormány rádiónyilatkozatot adott ki, amely közli, hogy a görög kormány birtokában van annak az eszköznek, amellyel meg tudja védeni az ország függetlenségét.

Párizsba érkezett athéni jelentés szerint számos görög ellenzéki vezető megjelent a miniszterelnök és vezérkari főnök előtt és közölték, hogy a feszült világhelyzetre való tekintettel, mindenben támogatni kívánják a kormányt külpolitikai lépéseiben.

Tilea hosszú megbeszélést folytatott Halifax-szal

Londoni jelentés szerint Tilea román nagykövet tegnap délután hosszabb megbeszélést folytatott Halifax külügyminiszterrel. Ugyanakkor Brüsszelből jelentik, hogy Pierlo miniszterelnök hétfőn Radulescu Mehedinți román követet fogadta.

A jugoszláv kormány tartózkodóan viselkedik

Belgrádi jelentés szerint a jugoszláv kormány továbbra is nagy tartózkodással viselkedik. A közvéleményben azonban bizonyos idegesség tapasztalható.

Hollandia mozgósította a határvédő csapatokat

Hágából jelentik, hogy a határvédő csapatokat mozgósították. Ez az intézkedés nincs közvetlen összefüggésben az általános európai helyzettel, csak a kormány szükségének látta az eddignél nagyobb mértékben biztosítani a holland határokat, bár az eseményeket Hollandia teljes nyugalommal nézi.

Egyidejű jelentés szerint a holland kormány sajtószolgálat a következő jelentést adta ki: „A kormány dekrétumot adott ki, amely kinyilvánítja, hogy a „jelenlegi körülmények háborus veszélyt hordoznak magukban“. Ennek következtében a határok és partok védelmére szükséges legénységet behívták. A behívó felhívást azonban nem szabad a legutóbbi események közvetlen következményének tekinteni. A kormány az általános helyzetre való tekintettel úgy vélte, hogy a határok fokozottabb védelme kívánatos.“

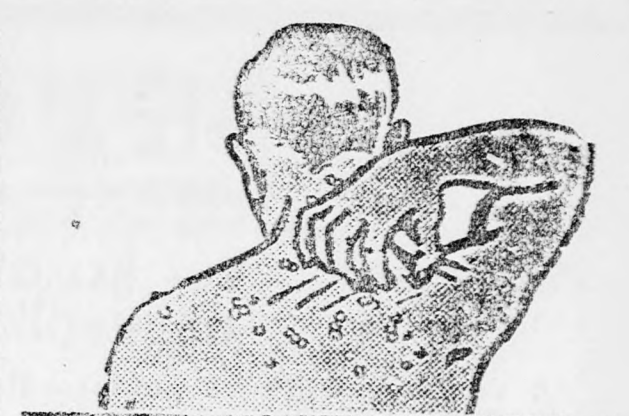
A Daily Express amszterdami jelentése

Olaszország ellenséges aktusnak tekintené Görögország csatlakozását az angol paktumhoz

A Havas római jelentése szerint olasz politikai körökben az albán kérdés katonai szempontból befejezettnek tekintik és kijelentik, hogy diplomáciai rendezése sem fog késlekedni. A nyugati demokráciáknak bele kell nyugodniuk a befejezett tényekbe — mondják olasz körök —, hiszen már kezdők is megérteni, hogy Olaszország nem tett mást, mint egy olyan kérdést oldott meg, amely közvetlenül és kizárólag csak őt érintette. E körök kiemelik, milyen nyugalmat mutatott Görögország és Jugoszlávia. Ami Görögországot illeti, értésére fogják adni, hogy csatlakozását az angol paktumhoz, Olaszországgal szembeni ellenséges aktusnak tekintenek és ennek megfelelően Olaszország Londonban és Athénban adott biztosítékai nem tartanak meg értéküket, csak olyan mértékben, amilyen mértékben Görögország óvakodni fog szorosabbá tenni kapcsolatait Angliával. Valóban úgy látszik, hogy Olaszország, teljes egyetértésben Németországgal, azonnali lépésekkel akar válasszolni Franciaországot és Anglia minden olyan megmozdulására, amely a földköztingeri erőviszonyok módosítását célozná.

Egyidejű jelentés szerint Rómában a demokrata részről megindult diplomáciai tevékenységet nyugodtan itélik meg. A Popolo di Roma a következőket írja:

„Olaszország nem gondolt Görögország megtámadására és ezért neveltséges az angol müaggódomlom. Még neveltségesebb a müfelháborodás Albánia megszállása miatt, amikor az olasz érdekeket az 1915 és 1921. évben megkötött egyezmények az albán területekre elismerték. Ezt megerősítette a legutóbbi angol-olasz egyezmény is. Ha Anglia mégis következtetéseket vonna le az eseményből, amelyhez semmi köze sincs, megteheti. Ez azonban az olasz elhatározásokat

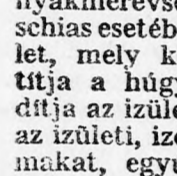
Tisztítsa meg vérét

Borbajok - Visszerek - Megmerevedett erek
 Érelmeszesedés - Lábfájás - Kószvény -
 Csúsz - Fájdalmas - Hattájás - Ischias
 Zsába Női bajok

A mint megtisztítja vérét, mindazok az izületi bajok megszűnnek, amelyek nemcsak visszatetsző voltokkal, hanem a velük járó nagy fájdalommal is kínozzák Ont.

Akármielyen régi, komoly és bármilyen eredetű is az On baja, gyors és gyökeres javulásra számítania, ha alvétel magát egy Dépuratif Richelet "verreclificáló" kurának, ennek az ezidőszárint leghatásosabb gyógymódnak, melyet a modern tudomány a mérgező anyagokkal telt vér ádozatainak ajánlhat.

Már a kúra legelső napjaiban a különféle borbajok, mint ekzéma, hólyagos pörnsenek, scycosis, bőrpírosság, psoriasis, furunculosis, csalánkiütés, prurigo stb. okozta kímzó viszketések megszűnnek. Fokozatosan elszáradnak és lecsnek azután a sebek és a gennyedések, a bőr újra egészségessé és üdév válik. Kószvény, csúsz, zsába, nyakmereség, neuralgiák, ischias esetében a Dépuratif Richelet, mely könyörtelenül elpusztítja a hügyemereket, felszabadítja az izületeket és megszünteti az izületi, izombeli, ideges fájdal-makat, egyúttal pedig megakadályozza az ezekbe a betegségekbe való vszaesést. Az érelmeszesedettek visszeri, merevedett erei, aranyerei, szívdobogásai, szédülési szinten nem tudnak ellentálni a véme gyökeres "megtisztításának". Nagyon szolgálatok tesz a Dépuratif Richelet az a kritikus életkorban is, amennyiben a ver szabadtitása és a vérkeringés szabályozása árt megstinteti a vesébántalmakat, az alhas fájdal-makat, vértululásokot és így elejét vessz a legsúlyosabb komplikációknak. Mindezekon feül erősíti a vért és annyira megújítja az általános egészségi állapotot, hogy a legtöbb esetben valóságos megfiatalodás következik.

DÉPURATIF RICHELET

minden gyógyszerháza és drogeriában kapható

szerint a holland kormány azt tervezi, hogy háborus veszély esetén, Hollandia egyham-mad résztét, köztük Hága, Rotterdam és Amszterdam területét, a töltések átszakitásával víz alá borítja.

egyáltalában nem másítja meg és nem is tartóztatja fel“.

A Stefani római jelentése szerint a keddi olasz lapok támadják a francia-angol-amerikai sajtó mesterkedéseit az albániai olasz eljárással szemben és hozzátélik, hogy ezek a mesterkedések „a totális államok bekerítésére és hanyatlóban levő érdekek, valamint állások megmentésére“ irányulnak. A francia, angol és amerikai lapok elfelejtik, hogy Albánia civilizációja Olaszország müve. Olaszország rendőri eljárása súlyos zavarokat háritott el a Balkánon, mert „Zogu király Kossovo jugoszláv város ellen készült támadásra“. A Messagero Zogu ezen tervvel kapcsolatban felteszi a kérdést, vajjon London és Párizs semmit sem tudnak ezen örült terv igazi indítokairól és azon szemé-lyekről, akik ezt tanácsolták Zogu királynak?

Anglia több ízben fel akarta osztani Albániát?

A többi olasz lapok is erélyesen visszautasítják az albán eseményekkel kapcsolatosan Olaszország ellen intézett angol és francia sajtótámadásokat. Virginio Gayda szerint Anglia több ízben fel akarta osztani Albániát Olaszország és Jugoszlávia között és Albánia függetlenségét éppen Olaszország mentette meg. A Popolo di Roma szerint az 1915. évi londoni szerződés már elismerte Albánia részbeni területe felett az olasz felségjogot és 1921. évben ezt egész Albániára kiterjesztette, amikor Anglia leszögezte, hogy Albániában érdektelenek tekintik magát.

Római jelentés szerint különféle korosztályokat, jórészt az 1933-as cvjárthól, rövid időre fegyverbe hívták, hogy helyettesítsék azokat az olasz csapatokat, amelyeket Albániába küldöttek. A Reuter szerint ezeknek a behívottaknak száma mintegy 200.000 lehet.

SPORT

Meglepetéseket hozott a Nemzeti Bajnokság negyedik fordulója

A Venus és Viktoria pontot adtak le, a Rapid vereséget szenvedett

Cluj, április 11. A Nemzeti Bajnokság vasárnapi, negyedik fordulóját két meglepetést hozott. A Sportul Studentescnek sikerült megállítani a Venus győzelmi sorozatát és egy pontot elvett a bajnokság élén álló csapatától. A másik nagy meglepetést az UDR keltette, mely egy góllal legyőzte a Rapidot. A Viktoria elkönyvelmiskölte a Kinizsi elleni mérkőzést és egy értékes pontot leadott ellenfelének. A Gloria—AMTE derby döntetlenül végződött, a Tricolor egy góllal legyőzte a Juventust. Az FC Carpați és a Ripensia „pihentek”. Eredmények:

Cluj, Kinizsi—Victoria 2:2 (2:1). 2000 néző, bíró Mihú Bucuresti. Nívós, szép játékot mutatott be a két csapat, melyek közül a Viktoria bizonyult jobbnak. Az 5. percben Schaff 40 méterről előrelöküldött szabadrugását Cucula a kapu előtt fogta el és a vetődő Sepi mellett a Viktoria kapujába nyomta a labdát. Egy perc múlva azonban Taranu fut le és pontos beadását Cornea a jobbsarokba vágja. A 34. percben Bajusz egyéni játékkal megszerzi a Kinizsi vezető gólját. A második félidőben a Viktoria nagy iramot dik-tál, de a Kinizsi közvetlen védelme hőiesen küzd. A 24-ik percben végre Pop III mintegy 30 méterről bombalövést küld a Kinizsi kapujába és a labda a meglepett Leitersdorfer mellett a kapu sarkába zudul.

Bucuresti, UDR—Rapid 4:3 (3:0). Bíró Oprisescu. góllövők: Zsizsik (3) és Păcubanu, illetve Barátky (2, egyet tizenegyesből) és Bogdan. Az UDR lelkesebb játékkal érte el feltűnő győzelmét.

Bucuresti, Venus—Sp. Studentesc 2:2 (2:1), bíró Xifando. Góllövők: Ploesteanu és Orza, akiknek góljaival már 2:0-ra vezetett a Venus. A nagy lelkesedéssel küzdő egyetemiek azonban Constantinescu és Marinescu góljaival egyenlítették. A közös pályán tartott két mérkőzést 8000 ember nézte végig.

Arad, Gloria—AMTE 1:1 (1:1), bíró Ritter, 2500 néző. A helyi „derby” nagy küzdelem után az erőviszonyoknak megfelelően

döntetlenül végződött. Góllövők: Fritz és Batrin.

Ploesti, Tricolor—Juventus 1:0 (1:0). Megérdemelt győzelem, a győztes gólt a 36-ik percben Kocsis lötte, 5000 néző.

A Nemzeti Bajnokság állása:

1. Venus	15	10	5	—	33:11	25
2. FC Carpați	14	6	5	3	20:17	17
3. Ripensia	14	7	3	4	34:25	17
4. Viktoria	15	7	2	6	30:23	16
5. AMTE	15	5	4	6	26:30	14
6. Juventus	15	6	2	7	28:25	14
7. FC Rapid	15	5	4	6	24:21	14
8. Sp. Studentesc	15	5	2	7	23:27	13
9. UDR	15	4	5	6	18:23	13
10. Kinizsi	15	4	5	6	32:35	13
11. Gloria	15	3	5	7	16:31	11
12. Tricolor	15	5	1	9	13:29	11

Belföldi eredmények

Sf. Gheorghe, KAC—SMTE 3:0. Oltul—KAC 3:2.

A Ripensia—München 1860 nemzetközi labdarugómérkőzés Temesváron vasárnap a Ripensia 2:1 arányban nyerte meg 3000 néző előtt Sepi és Marcu góljaival. A német csapat gólját Burger lötte.

Nagyvárad, Törekvés—NAC 3:1 (2:1). Barátságos. Góllövők: Crețu (2) és Bonatiu, illetve Zilahi. NAC-Törekvés vegyes—Gloria Arad 3:1 (1:0).

A Bucuresti—Ploesti Unirea kupamérkőzést a fővárosi csapat 3:0 (1:0) arányban nyerte meg.

Resica, Crai Iovan—RMTE 2:2 (2:1), UDR vegyes—Banatul 11:1 (6:0).

Szatmár, FC Carpați—Olimpia 2:1 (1:0).

Brassó, Kinizsi—ACFR 5:2 (2:1).

Nagysebén, Arad—Nagysebén 1:1 (1:0).

Arad az AMTE—TMAC mérkőzést az AMTE nagy küzdelem után 1:0 (1:0) arányban nyerte meg Pernecki góljával. Bíró Burdan.

A München 1860 Lugoson hétfőn 4:1 (2:0) arányban győzött a Vulturii csapata ellen.

Sulyos vereséget szenvedett a Viktoria a bucaresti torna első napján

A bucaresti Makkabi öt góllal verte a Venustól pontot elvevő Sportul Studentesc-et

Bucuresti, április 11. A Marinescu Gabriel-kupáért kiírt husvéti körmérkőzések hétfőn 11.000 főnyi közönség jelenlétében kezdődtek meg. A mérkőzéseken, mint ismeretes, a Venus, Viktoria, Rapid és Ripensia vettek részt. Az első napi eredmények:

Venus—Victoria 7:2 (4:1), bíró Caciuc Bucuresti. A vasárnapi bajnoki mérkőzéstől és az éjjeli utazástól fáradt tartalékos Viktoria nem volt komoly ellenfél.

Ripensia—Rapid 5:3 (2:2), bíró Petrescu. A gólokat Sepi, Bindea, Oprea (2) és Ciolac, illetve Auer (egyét tizenegyesből) lötték.

Ma délután a Viktoria—Rapid és Venus—Ripensia mérkőzések kerülnek döntésre.

A hétfői „kiskörmérkőzés” eredményei: Makkabi—Sportul Studentesc 5:0 (3:0), Juventus—Tricolor 2:2 (2:1). Sorsolás után ma a Tricolor lesz a Makkabi és a Sportul Studentesc a Juventus ellenfele.

KÜLFÖLD

Budapest. A husvéti nemzetközi labdarugó torna első napján, vasárnap, a magyarok megnyerték a mérkőzéseiket:

A ROYAL MOZGO MÜSORA:

Husvét szennációja! Danielle Rarrioux legszébb filmje: Hajnalhasadás. Cigányzenés slágerfilm. Pezsgős jókedv, táncos falusi lakodalom a buzakalászos román. Kedvezményes és szabadjegyek csak az ünnepnapok után érvényesek. A film megszerzése óriási anyagi áldozatokat igényelt, továbbá az új felemelt adótörvény miatt mérsékelten felemelt helyárány. Számozott jegyelővétel. Tel. 37-05.

A SELECT MOZGO MÜSORA:

Ártatlan Zsuzsi. Gilbert világhírű operettjének kiváló filmváltozata, főszerepekben: Henry Garat, Meg Lemonnier, Raimu, a francia művészek legjobbjai.

AZ URANIA MOZGO MÜSORA:

Emberek, állatok, szennációk. Harry Piel legjobb filmje, eddig nem látott izgalmas tartalommal és szennációs mutatóanyagokkal.

Hungária—Wacker (Bécs) 2:0 (2:0). Mindkét gólt Cseh lötte.

Ferencváros—Austria 6:1 (3:1).

Bécs. A nemzetközi labdarugó torna második fordulóját 30.000 ember nézte végig. A Hungária 1:1 (1:1) arányban döntetlenül végzett az Austria csapatával a Ferencváros pedig 4:2 (3:1) arányban verte a Wacker együttesét és így a husvéti torna győztese a Ferencváros csapata lett.

Ismét Schipor Constantint választották a kolozsvári labdarugó-alkerület élére

Cluj, április 11. Az alkerület rendes évi közgyűlésén újra Schipor Constantint választották meg elnökké. Az alkerületi bizottság tagjai a következők: Alelnök: dr. Comsa. Tagok: Radu Dumitru, Páll Elemér és Jurca Dumitru. Póttagok: Adorján Árpád, Suciu Stefan és Cosma Gh. Ellenőrök: Rimóczi mérnök (Haghibor), dr. Iuliu Pop és Ion Macavei. Helyettes ellenőrök: Albu Ioan és Szabó Kálmán.

A CAPITOL MOZGO MÜSORA:

Husvét szennációs műsor! Vasárnapi kezdéssel: S. O. S. Tanger. Támadás a Földközi tengeren. Az aktuális izgalmas sorozata. Főszereplők: Pierre Fresnay, Rolf Walka. Műsor előtt a legfrissebb világhír.

AZ EDISON MOZGO MÜSORA:

Hatalmas ünnepi műsor: I. Marco Polo kalandjai. E Xtrasuper kalandor-film Gary Cooperrel. II. Híradó. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

EIO MOZGO MÜSORA:

Husvét műsor! Két sláger, egy helyár: I. Az éjjeli menedékhely. Maxim Gorkij világhírű regénye filmbe. Megható társadalmi dráma. Fősz.: Jean Gabin. II. Rán-Tin-Tin az életmentő. Izgalmas kalandor-dráma: Fősz.: Jeckie Cooper és Joseph Calleia. III. Híradó. Az ünnepi előadásokon visszamaradni nem lehet.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Az évad legnagyobb operett-sikere lett az Egy bolond százat csinál

Az utolsó zugig telt nézőtér előtt mutatta be színházunk az Egy bolond százat csinál című operett-újonságot. Nem frázis, hogy a közönség három órán keresztül kacagott, tapsolt és elragadtatva dicsérte ezt az igazi gondzú, mulatságos operettet és a pazar előadást. Akik látták a budapesti előadást is, örömmel állapították meg, hogy színházunk ebben a könnyed műfajban sem marad el a világvárosi színvonalától. Színészeink remek játéka, a pompás táncok és a fényes kiállítás az évad legnagyobb operett-sikerévé avatta az újonságot. Minthogy az operett-együttesnek már régebben lekötött turnéra kell indulnia, sajnos, az Egy bolond százat csinál csak csütörtökig szerepelhet a műsorban. Aki látni akarja, csütörtök estig kell megnéznie valamelyik előadást.

HETI MŰSOR:

Szerda fél 9: Egy bolond százat csinál.

Csütörtök fél 9: Egy bolond százat csinál. (Hetedszer.)

Péntek: A Via mala előkészületei miatt nincs előadás.

Szombat d. u. 3: Robinson Crusoe. (Énekes, táncos mesejáték 10 képből, Defoe Dániel regénye után írta Hetényi Elemér. Hetényi Elemér növendékeinek gyermek-előadása. Matiné helyárrakkal.) d. u. 6: Váloók. (Mildred Harris nagyszerű vígjátékának első olcsó helyáras előadása.)

este 9: Via mala. (John Knittel, a világhírű svájci író páratlanul izgalmas legújabb színműve, a budapesti Nemzeti Színház ezidei legnagyobb sikere. Fő szereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Paál Magda, Kovács György, Nagy István, Tóth Elek, Lantos Eéla, stb. Premierbérlet 31. szám.)

Vasárnap d. u. 3: Havasi napsütés. (Hunyady Sándor nagyszerű vígjátékának első olcsó helyáras előadása.)

d. u. 3: Francia szobalány. (29-adszer.)

este 9: Via mala. (Másodszer.)

Hétfő 9: Via mala. (Rendes bérlet 31. sz.)

Kedd 9: Via mala. (egyedszer.)

KÖZGAZDASÁG

Márciusban két ezreléssel drágult a megélhetés

Bucuresti, április 11. A Statisztikai Hivatal hivatalos adatfelvételei szerint márciusban a megélhetés átlagban két ezreléssel drágult. Az élelmiszerek árában átlagban négy ezreléssel drágulást állapít meg az adatfelvétel. Mivel a többi cikke árában nincs lényegesebb változás, a megél-

hetés általános drágulása két ezrelékes. Az Argus indexe szerint a március 31-i megélhetési index (1916 augusztusához viszonyítva) 3997, a februárvégi 3992-vel szemben. Ez a hétpontos emelkedés szintén két ezrelékes drágulásnak felel meg.

Az egyenesadó törvény fontosabb módosításai

Bucuresti, április 11. Megirtuk, hogy a költségvetési törvény kihirdetésével egyidejűleg módosították az egyenes adótörvény egyes cikkeit is. Az egyenes-adótörvényen keresztül új fontosabb módosítások a következők:

A módosított 22. cikk szerint a tőkeamatadó (impozit mobiliar) általában 16 százalékos (eddig 14 százalékos). A névre szóló részvények tőkeamatadója 14 százalékos, a három hónapnál rövidebb időre elhelyezett betétek után 6 százalékos, a három hónapnál hosszabb időre elhelyezett betétek után két százalékos.

A módosított 23. cikk 4. pontja részletesen felsorolja, hogy mely folyószámlai követelések, vagy tartozások tőkeamatadókötelesek.

A módosított 30. cikk utolsó bekezdése intézkedik a közszállítást és közmunkákat végző vállalatok megadóztatására vonatkozóan, amelyekkel kapcsolatban a Központi Adóügyi Bizottság meg fogja állapítani a rentabilitási százalékot.

A módosított 39. cikk 4. pontjának 9. bekezdése a következő rendelkezéseket tartalmazza: Azok a részvénytársaságok, melyek felszámolás alatt, vagy kényszerűleg segítségre vannak szorítva, amelyek üzleti tevékenységét (aktivitást) nem fejtenek ki és csak tőkeiket konzerválni akarják, a felszámolás, a kényszerű segítség teljes ideje alatt, valamint azon idő alatt, amely alatt aktivitást nem fejtenek ki, az ugyanazon pont első bekezdésében megállapított minimális adó felét fizetik. Ugyanezen kedvezményben részesülnek azok a bankok is, amelyek kihelyezéseinek 40 százaléka a konverziós törvény rendelkezései alá esett.

A fürdőtelepeken és üdülőhelyeken létesített részvénytársaságok, amelyek a közegészségügyet szolgálják és amelyeknek elemi jövedelmei nem adókötelesek, a mi-

nimális adónak ugyancsak a felét fizetik.

A módosított 44. cikk felsorolja a kézi-munkások adómentes létminimumait, azaz, hogy az minden adóra vonatkozik, kivéve a Munkaalapot (Fondul Muncii), mely lyel kapcsolatos adó minden munkásnál a bruttó jövedelem után számítandó. A módosított 44. cikk nem adómentes létminimumot állapít meg, hanem az egyes munkások által fizetendő adókat csökkenti a következőképpen:

2000 lej havi jövedelemig az adó 75%-kal csökken, 3000 lej havi jövedelemig az adó 65%-kal csökken, 4000 lej havi jövedelemig az adó 50%-kal csökken, 6000 lej havi jövedelemig az adó 40%-kal csökken, 8000 lej havi jövedelemig az adó 30%-kal csökken, 10.000 lej havi jövedelemig az adó 20%-kal csökken, 10.000 lejen felüli havi jövedelemnél az adó tíz százalékkal csökken.

A fentiekkel kapcsolatosan: néhány nappal ezelőtt kiadott rendelet szerint a fenti adócsökkentést csak ama szakmák kézimunkások vehetik igénybe, amelyek az erre vonatkozó jegyzékben fel vannak sorolva és amelyek jegyzékét a lapunk egyik legutóbbi számában részletesen ismertettük.

Az adótörvény 43. cikkében felsorolt utadóösszeget egyetlenegy esetben sem lehet havonként öt lejnél kevesebb.

A módosított 70. cikk új 5. pontja szerint a Nemzetvédelmi Alapot illető pótdadó az eddigi két százalékról négy százalékra emelkedett, kivéve az ingatlanjövedelmeket, valamint a fizetésekkel eredő jövedelmeket, amelyek után ez a pótdadó 2% maradt. A nyugdíjjövedelmek továbbra is mentesek a Nemzetvédelmi Alapot illető pótdadó alól.

A módosított 122. cikk szerint a jogerősen megállapított büntetéseket a pénzügyminiszter legfeljebb 75 százalékkal (eddig 90 százalékkal) csökkentheti. Módosították a feljelentői és megállapítási jutalmakat és díjakat is.

A további módosítások az adók átviteléről szóló intézkedések, amelyeket lapunkban már ismertettünk.

Az ipari kiképzés ügye Kolozsváron

Irta: Löbl József

Az Uj Kelet március 12-iki számában „A zsidó ipari átképzés lesújtó statisztikája” cím alatt többek között adatokat közöl két megye: az Arad és Hunyad területén szerződéses rendelkező zsidó tanoncok és tanoncleányok számáról.

Mindenkit, aki szívén viseli a zsidó jövő formálásának problémáját, meggondolkasztja, talán le is sújtja, hogy évek óta tartó vitatkozás, meggyőzni akarás és „mozgalom” után országgrészlünk két nagy megyéjében mindössze 65, szerződéssel rendelkező zsidó iparostanonc van. Mégis úgy tartom, kár volt e rövid beszámoló végéhez azt a megállapítást fűzni, hogy az iparosodást érdekében megindított mozgalom nem járt kellő eredménnyel, mert két megyében a zsidó tanoncok száma elképesztően csekély.

A „mozgalom” érdekében sokkal hasznosabb lett volna keresni a szomorú helyzet okait. Azt hiszem, hogy a cikkíró a sok ok között ott találta volna a legsajnálatosabbat is, hogy t. i. e. megyék zsidósága még mindig a régi és elítélendő véleményen van azokról, akik két kezük munkájával keresik meg kenyerüket. A zsidó iparos és munkás előtt a zsidó társadalom nem nyitotta meg a társadalmi érvényesülés útját. E dolgozók még nem szerezheték meg az őket joggal megillető pozíciókat és így a nagy tömegben még mindig az a hiedelem él, hogy bármely más foglalkozási területen könnyebben elnyerhető a közösség megbecsülése és tisztelése.

Meg kellett volna állapítani, hogy a zsidók ipari kiképzése elé nem gördülnek-e tárgyi akadályok? Nyitva állnak-e a zsidó fiúk előtt a zsidó és nemzsidó kis műhelyek és gyárak? Teljesítheti-e a szegény fiú a szerződés feltételeit, a faluról a városba a műhelybe elkerült fiúnak biztosítva van-e a mindennapi kenyere; vajjon a megyék zsidósága legalább is anyagilag felkészült-e arra, hogy az átrétegződés munkáját támogassa, előbbre vigye?

Kétségtelen, hogy mindaddig, amíg a falusi és városi fiúnak nincs munkahelye, nincs biztosítva ruhája, rendes ágya és mindennapi kávéja, a zsidó fiúk a városba a műhelybe elkerült fiúnak biztosítva van-e a mindennapi kenyere; vajjon a megyék zsidósága legalább is anyagilag felkészült-e arra, hogy az átrétegződés munkáját támogassa, előbbre vigye?

Kétségtelen, hogy mindaddig, amíg a falusi és városi fiúnak nincs munkahelye, nincs biztosítva ruhája, rendes ágya és mindennapi kávéja, a zsidó fiúk a városba a műhelybe elkerült fiúnak biztosítva van-e a mindennapi kenyere; vajjon a megyék zsidósága legalább is anyagilag felkészült-e arra, hogy az átrétegződés munkáját támogassa, előbbre vigye?

Kétségtelen, hogy mindaddig, amíg a falusi és városi fiúnak nincs munkahelye, nincs biztosítva ruhája, rendes ágya és mindennapi kávéja, a zsidó fiúk a városba a műhelybe elkerült fiúnak biztosítva van-e a mindennapi kenyere; vajjon a megyék zsidósága legalább is anyagilag felkészült-e arra, hogy az átrétegződés munkáját támogassa, előbbre vigye?

A zsidó ipari kiképzés terén az utolsó 20 évben Kolozsvár mindig első helyen állt. Ezt ama két intézményének köszönhette, amelyek állandóan hirdették a zsidóság produktivizálásának szükségességét. Az időközben megszűnt liceum, a Tarbut már abban az időben az ipari pályák felé irányította növendékeit, midőn az intellektuális kiképzés és elhelyezkedés utjába senki és semmi nem gördített akadályokat. Számos leány és fiú a vég bizonyítvánnyal egyidőben munkakönyvet is szerzett magának és még többen voltak azok, akik az ötödik-hatodik, sőt magasabb osztályok elvégzése után ipari pályára mentek és ma képzettségükkel és munkájukkal nagyobbítják az idősebb generációk által kivívott tisztelést és megbecsülést.

Az erdélyi Zsidó Árvagondozó minden anyagi és erkölcsi erejét a zsidóság produktivizálásának szolgálatába állította és csaknem két évtizedes multja és nagyszerű eredményei hirdetik, hogy a zsidó társadalmat nemcsak kell, hanem lehet is irányítani.

Az említett intézmények régi virágkorában Kolozsváron a zsidó tanoncok száma elérte az ösztanoncok 14—16 százalékát, jóllehet a lakosság arányszáma jóval alacsonyabb volt. Az Anuarul scoalei de ucenici industriali a Municipiului Cluj 1935-ben közzétett első kiadásában találjuk, hogy az

1924, 1925, 1926-ik években a zsidó tanoncok száma meghaladta a 200-at. Természetesen a bekövetkezett gazdasági depresszió a zsidóknál is érezteti hatását. Megszűnt a Tarbut is, az Árvagondozóknak is anyagi nehézségekkel kell megküzdenie, a zsidó tanoncok száma állandóan csökken és a minimumot 1932-ben éri el. Ez évben a zsidó tanoncok száma már csak 108. Am a tanoncok számának csökkenésénél lesújtóbb jelenség a rossz szakmai elosztódás és a minimális iskolai előképzettség. Tanoncaink közül 62-en, tehát 57,5 százalék, négy iparágban nyertik kiképzésüket (szabó 29, asztalos 19, bádógos 8, nyomdász 6). Ifjaink közül mindössze 13-an jártak gimnáziumba is, ellenben 47-nek, a tanoncok 43,7 százalékának csak négy elemi, vagy annál is kevesebb osztálya van.

A középeurópai események megmozdítják a legkülönbözőbb zsidó szervezeteket, ezek programjukba veszik az ifjuság átrétegzését. Am elfogadható eredményeket csak a cionista szervezetek és az Árvagondozó mutathatnak fel. Az Árvagondozó nagy lendülettel kezdi meg propagandáját és Kolozsváron a zsidó tanoncok száma a maximumot 1936-ban, az Átrétegző Intézet megalakulásának évében éri el. A munkakamárában ez évben nyilvántartott tanoncaink száma 223.

Még ez évben azonban számos szerződéses tanonc hagyja el az ipari kiképzést, mások szerződést bontanak és más iparban remélik boldogulásukat.

Ez év április 30-án jelenik meg az ipari kiképzést és a mesterségek gyakorlását szabályozó törvény, amely egy igen fontos újítást vezet be és ezzel az elméleti kiképzést a maga megérdemelt jelentőségéhez juttatja. Az elméleti kiképzésről a tanonciskolák révén eddig is volt gondoskodás, azonban a mulasztást csak pénzbírsággal sújtották; a felszabaduló tanonc munkakönyvéhez hozzájuttott még akkor is, ha az iskolában a legminimálisabb eredményt sem mutathatta fel. Az új törvény fenntartja, sőt fokozza a munkaadót sújtó pénzbírságokat és emellett a munkakönyv megszerzését is az iskola sikeres elvégzéséhez köti. Az az ifjú, aki tanonciskolájának ideje alatt el nem végzi a három osztályt és utána sikeresen le nem rakja az u. n. abszolváló vizsgát, munkakönyvet csak akkor kap, ha kinevezett speciális bizottság előtt gyakorlati, írásbeli és szóbeliből álló elméleti vizsgát sikeresen leteszi. Munkakönyv nélkül a segéd felszabadulása után legfeljebb egy évig dolgozhat. Ez év letelte után csak oly üzem foglalkoztathatja segéd munkásként ahol nem minősített munkással is dolgoznak.

Ha valamely közösségnek speciális kulturális és szociális feladatokat kell vállalnia és ezek teljesítése tagjai anyagi teherbíróképességétől, lelkiállapotától, nevelésétől függ, nemcsak lelki életének formálása nem lehet közömbös, hanem az sem, hogy felnevelendő generációjuk rendelkezzen-e azokkal a törvényes feltételekkel, amelyek egyszemélyes megalapozását biztosítják, közösségfenntartó tagjává teszik.

Nem megnyugtató tehát, hogy az 1936—37. évben a júniusi vizsgára jelentkező zsidó tanoncok száma csak 66,4 százalék, azaz 148 tanonc volt. Ezen a vizsgán átlépett 104, az ösztanoncok 46,6 százaléka, javítóra bukkott 21, míg az osztály ismétlése — a júniusi eredmények szerint — 13 tanoncnak kellett.

Az 1937—38. tanévben a tanonciskolába beiratkozott zsidó tanoncok száma 199, a folyó tanévben újabb csökkenés tapasztalható, mert már csak 175 tanonc iratkozott be. Amíg azonban a múlt tanévben a beiratkozott tanoncok 26 százaléka, 53 fiú kérte felmentését, addig a folyó tanévben, — örvendetes megállapítás, — csak 16,6 százalék, 29 kapott felmentést az iskolai látogatás kötelezettsége alól.

A törvény értelmében felmentheti magát minden 18-ik életévét betöltött tanonc. Megfelelő indokok alapján az iskola igazgatósága felment olyan tanoncot is, aki annyira elmaradt tanulmányaival, hogy semmi reménye sem lehet az abszolváló bizonyítvány megszerzéséhez. Megállapításom szerint azonban oly 18 éves fiú is kérte felmentését, aki az abszolváló bizonyítványt megszerzhette.

A kolozsvári tanonciskola minden időben megőrizte pártatlanságát. Igazgatója szigo-

ruan ügyelt arra, hogy nagyszámu tanárait semmiféle szubjektív tényező ne vezérelje, sem a bánásmódban, sem a növendékek osztályozásában. Az igazgató további nagy érdeme, hogy iskola állandó fejlődést mutat. Természetesen, amint nő az iskola jelentősége, úgy növekednek a tanulóktól megkövetelt követelmények. Az eddigi teljesítmények már nem elegendők és a tanoncoktól megkövetelik, hogy tanulmányaikkal otthon is foglalkozzanak. A tanoncok szabad ideje igen kevés, amit nem szívesen fordít iskolai feladatainak elvégzésére. Az iskolai eredmények az 1937—38. évben már kevésbé kielégítőek. A vizsgára jogosult 146 tanonc közül csak 88 teszi le júniusban eredménnyel a vizsgát, 38 növendéket a szeptemberi javító vizsgákra utasítanak, míg 20 tanonc már a vizsgánál osztályisméltésre bukik.

Az 1938. évben nemcsak a zsidó tanoncok száma kisebbedett, hanem az ösztanoncok száma is néhány százzal esett vissza. Igen sok tanoncot tartó kis- és középüzem tulajdonosa nem tudta megszerezni a tanoncszerződés megkötéséhez szükséges aktákat. A zsidó fiúknál még sulyosabb a helyzet. Igen sok fiú nem rendelkezik állampolgársági bizonyítvánnyal, ennél sokkal sulyosabb jelenség, hogy szülők, gyermekek néhány havi utanjárást után sem tudnak munkahelyet találni. Ezekben az okokban kell találnunk annak magyarázatát, hogy a mult év november 30-ig mindössze 44 zsidó fiú kötött szerződést. Jogosan merülhet fel a kérdés, hogy vajjon a nemzeti munkavédelmi törvény indokolja-e a zsidó munkaadók tartózkodó magatartását zsidó tanoncok felvételével szemben? Nem követnek-e el sulyos mulasztást iparosaink, midőn az ifjuság átrétegzése folyamatánál az első akadályt éppen ők állítják fel?

A munkakamara 1936-ban adta ki a munkaadók névjegyzékét és ezért statisztikai adataimat az 1936-ik évre vonatkoztatom. Ebből előbbi kérdéseinkre kell választ kapunk. Ez évben 160 szerződéssel rendelkező tanonc munkahelyét sikerült megállapítanom. E 160 tanoncnak 98 munkaadója volt és ezek közül 22 nemzsidó. A munkakamara névjegyzéke szerint 500-nál több iparengedéllyel rendelkező oly zsidó iparosa volt Kolozsvárnak, akiknek joguk volt tanoncot kiképezni. Néhány kivétellel, a zsidó tanoncok 76 zsidó iparosnál helyezkedtek el. Azóta a helyzet ha nem is romlott, de korántsem javult. Igen sok zsidó iparosnak meg volt és meg van a lehetősége, hogy zsidó tanoncot foglalkoztasson és mégis ismeretlen okokból tartózkodik zsidó tanoncok szerződésétől. Midőn örömmel állapítottuk meg, hogy számos nemzsidó iparosaink anélkül, hogy erre kényszerítve lettek volna, a zsidó tanoncok számával egyenlő számú nemzsidó tanoncot is szer-

év	4 elemi tan. sz.	5 elemi tan. sz.	I. gimn. sz. %	6 elemi II. g. tan. sz.	7 elemi III. g. tan. sz.	IV. gimn. tan. sz. %				
1936	61	27,3	35	15,7	34	15,2	28	12,6	5	2,2
1938	45	25,7	36	20,6	31	17,2	39	22,3	16	9,1

Kolozsváron az ipari kiképzés terén igen jelentékeny szerepet tölt be az Erdélyi Zsidó Árvagondozó Str. Paris 36. sz. alatti tanoncotthona, amelyről külön cikkben szeretnék beszámolni. Itt csak annyit jegyzek meg, hogy ez az otthon a folyó évre programjába

Megoldották a zsiros arcbőr problémáját

A zsiros, pattanásos arcbőr igen gyakran a helytelen puderkeverékek használatának eredménye. Nemcsak a zsiros arcbőr oka ismeretes ma már, hanem eltüntetési módja is. A SULFAMYL-puder mikroszkópius eloszlású kén — és egyéb hatóanyagok tartalmánál fogva, megszünteti az arc zsírosságát és pattanásait. Az arcot üdítő és bársenyőssá teszi. Ejjelre kitűnő szolgálatot tesz a SULFAMYL-arckrém.

zódtek, akiket a legtökéletesebb kiképzésben részesítettek.

Vizsgálataimat kiterjesztettem arra is, hogy az ipari kiképzést keresők helyesen válasszák-e meg az iparágat. Köztudomásu, hogy régen a zsidó iparosok legnagyobb része az ülő foglalkozásokat választotta. Megállapításaim nem a legmegnyugtatóbbak: látszik az irányítás hiánya, a szülők tájékozatlansága. Még ma is vannak oly közszükségleteket kielégítő iparok, amelyekben vagy egyáltalában nem kap zsidó fiú kiképzést, vagy jóval kevesebb a tanonc a szükségletnél. Csak néhány ipart említek fel, ahol 1938-ban nem volt szerződéssel rendelkező tanonc: pék, mészáros, mázó, szobafestő, kovács, ács, kályhás (1), fényképész (1), kalapos, kőműves (1), stb.

A tanoncok száma emelkedett a vas- és fémiparban (45,49), fogtechnikus iparban (4,10). Sajnálatos csökkenés tapasztalható az építkezéssel kapcsolatos iparágakban, vizvezetékészterelés (9,2), a villanyterelés (13,7) terén, ellenben örvendetes a csökkenés a szabó (47,37), a cipész (11,4), az asztalos iparban (30,10). A zárójelben lévő első szám 1936-iki, a második szám 1938-iki adat.

A fogyasztóközösség igényének növekedése, a nehezebb életfeltételek, valamint változatosabb és komplikáltabb szerszámok és gépek használata még a kisebb üzemekben is megnehezítette a verseny feltételeit. Csak az a zsidó ifjú remélheti, hogy a reá váró komoly versenyben a siker reményében állhatja meg a helyét, aki a legtökéletesebb gyakorlati kiképzés mellett kellő intelligenciával és szellemi frissességgel rendelkezik. A szülőknek arról is gondoskodniuk kellene, hogy fiaik iskolai előképzettsége megfelelő legyen. Az örvendetes fejlődést az alábbi táblázat világosan mutatja:

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláíráskeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csak előrefizetés mellett közlünk. Jelleg levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portóztól leveleket továbbítunk.

Fordítások, másolások minden nyelven Szakértésien SIMON fordító iroda Cluj, Reg. Maria 13, emelet.

Szerényigényű szakképzett könyv- és papírkereskedő segéd, önálló munkaerő, azonnali belépésre állást keres. Megkereséseket „Szorgalmas” jellegre a kiadóba kér.

Kiadó május 1-re különálló villa három szoba hallos összkomfortos lakással. Moise Nicoara No. 19.

Egy uccai parkettes üres szoba, fürdőszobahasználattal május 1-re kiadó. Str. Stroescu 2., földszint bal. Domus mellett.

Kinderfräulein, Jüdin sucht Stelle zu wechseln per 15 April. Adresse: Samuel Grünfeld Sibiu, Gusteritei 46.

Fiatló rabbi, román állampolgár, öt nyelvet beszél, kitűnő szónok, rabbi, arabbi, hitoktatói állást keres szerény igényekkel. Ajánlatokat „Jó pedagógus” jellegre a kiadóba kér.

Gépipaszka kapható a Piața Mihai Viteazului-élelmiszerüzemekben.

Megnősülne középkorú izr. férfi jókereső vállalattal. 70—100.000 lej készpénzzel rendelkező nők 40—50 éves korig irjanak „Örök tisztelője” jellegre a kiadóba.

Butorozott szoba fürdőszobahasználattal azonnalra kiadó. Klein Reg. Maria 9.

HIRDETÉS AZ UZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETREN

20.000 sékelt Erdélyben ebben a kongresszusi évben! Terjesszék a sékelt!

UJ KELET Legújabb hírek

Rövidesen Olaszországhoz csatolják Albániát

Victor Emánuel hajlandó elfogadni az albán koronát. Olasz lapok szerint most lesz alkalma Jugoszláviának meggyőződni az olasz barátságról

Róma, április 11. Az olasz csapatok elfoglalták Elbasan és Algiro Castro városokat, ahol nem találtak ellenállásra. Az albán csapatok mindenütt leteszik a fegyvert és a tisztek kéri felvételüket az olasz hadseregbe. Tirana házain olasz és albán zászlók lengenek. A főváros már teljesen nyugodt és visszanyerté rendes képét.

A Stefani tiranai jelentése szerint az olasz csapatok által hétfőn elért pontok között szerepel Tepeleni helyiség is. Az olasz menetoszlopokat a lakosság mindenütt szívélyesen üdvözölte.

Rómából cáfolják azt a hírt, hogy Mussolini Tirana utazott volna, mert Rómában várja be Párizs és London újabb elhatározásait. Az albán végrehajtó bizottság elnöke azonban a tiranai rádióban az olasz kormány kérésére rövid beszédet tartott, amelyben többek között ezeket monotta: „Albánok! Az olaszok, mint barátok jöttek ide, nem mint győzők. Békét és anyagi támogatást hoznak.”

Római jelentés szerint Guzzoni tábornok táviratban tett jelentést Mussolini miniszterelnöknek a kapott parancsok teljesítéséről. A sürgönyre Mussolini ugyancsak táviratban válaszolt és elismerését fejezte ki a teljesítményért. A szófiai albán követ a bevonulás alkalmából a következő sürgényt küldte a Ducenak:

„Aki a hazáját igazán szereti, az az olasz seregekben az albán nép felszabadítóit üdvözi. Albánia tíz évén át a legnagyobb mértékű elnyomatásban volt, amely alól most szabadult fel.”

Több távirat érkezett a Duce címére az albán elkötelezők köréből is, amelyekben az olasz seregeket, mint felszabadítókat üdvözlöik.

Tiranából jelentik, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter szombaton repülőgépen Tirana utazott, hogy megismerje a helyzetet. Ott ünnepélyesen fogadták és Üpi, volt miniszterelnök üdvözlő beszédében megismételte azon kérelmét, hogy fogadják el III. Viktor Emánuel olasz uralkodó az albán királyi címet. Ciano a beszédre válaszolt és kijelentette, hogy a kérelmet tolmácsolni fogja. Tiranából azután Durazzóba, majd onnan Rómába repült vissza, ahol azonnal felkereste Mussolini miniszterelnököt és jelentést tett neki tapasztalatairól.

Larissai jelentés szerint Zog király Gerárdine királyné és mintegy 100 tagú kíséretük külön vonattal Larissába érkeztek. Zog király magával hozta a koronát és az államkincstárt is. Hírek szerint a jövőben Egyiptomban kíván családjával együtt letelepedni.

Egyidejűleg jelentik, hogy Gerárdine királyné állapota a kiállott izgalmak ellenére is javult. A beteget a görög hatóságok mindennel ellátják és a legjobb orvosok vannak betegágyánál.

Egyidejű belgrádi jelentés szerint az albán vezérkari főnök, aki Zogu király bizalmasa volt, Jugoszláviába menekült és kérényezte a jugoszláv hadseregbe való felvételét.

Rómából jelentik, hogy az olasz lapok feltűnő helyen közlik, hogy magas albániai személyiségek már az eseményeket megelőző időben felajánlották III. Viktor Emánuel olasz uralkodónak és a savoyai háznak a koronát. Így Üpi, volt miniszterelnök is, aki már több ízben is kérte a fasiszta kormányt, hogy vessen véget Zogu király uralmának és hozzon békét Albánia számára.

Belgrádi jelentés szerint egy elmenekült albán személyiség közlése szerint az olasz Zogu királytól a következő feltételek teljesítését követelték:

1. Az olasz csapatok bárhol és bármikor albán területre léphetnek. 2. Az olasz katonai hatóságok szigorúan ellenőrizhetnek

minden albániai erődítési munkát. 3. Az albániai olaszok teljes polgári egyenjogúsítását az albánokkal, beleértve azt a jogot is, hogy képviselők, vagy miniszterek lehessenek. 4. Az albán külügyminisztérium megszüntetését, ami helyett az albán érdeket külföldön az olasz kormány képviselné. 5. Olasz államtitkárok kinevezését az albán minisztériumokba. 6. A tiranai olasz követ vehessen részt az albán kormányban, míg a római albán követ a fasiszta kormányban. Ugyanakkor rámu-

tattak arra, hogy Albánia költségvetése csak legutóbb is 10 millió lírás deficittel végződött, aminek eltüntetésére a bevételi tételek 17 százalékos emelése szükséges.

„Jugoszlávia csak most fog meggyőződni az olasz barátság értékéről”

Róma, április 11. Az olasz sajtó tartózkodó magatartást tanúsít az eseményekkel szemben. Egyes lapok azonban megállapítják, hogy rosszakaratra valóban, a demokráta újságok helytelen beállításban ál-

lítják a világ elé Olaszország lépését. Virgínio Gayda élesen kikel a rémhírtérjesztés ellen, amelyben szintén különösen az Egyesült Államok vezet. Olaszország — írja Gayda — nem gondol és nem gondolja Jugoszlávia megtámadására. Jugoszláviának sincs szüksége tanácskérésre, mert tudja, hogy mi az olasz barátság, amelyről különösen most Albánia elfoglalása után, a közvetlen kapcsolat révén fog meggyőződni.

Rövidesen Olaszországhoz csatolják Albániát

Róma, április 11. Olasz diplomáciai körökből származó hírek szerint a legközelebb időn belül megtörténik Albániának Olaszországhoz való csatolása. Viktor Emánuel hajlandó elfogadni az albán koronát, minden valószínűség szerint április végén kerül sor a koronázásra, míg Albániában Abessziniához hasonlóan, alkirályt neveznek ki.

Select Muzgó

CSÜTÖRTÖKI KEZDETTEL AZ UTÓBBI ÉVEK FILMREMEKE!

A hazáért

A hónap háborújának megrázó képe, megrendítő tartalommal, szenzációs felvételekkel.

Főszerepekben:

Errol Flynn, Basil Rathbon

MINDENKINEK LÁTNI KELL EZT A FILMET!

Warner Bros film.

Ezer certifikátot adott az angol kormány április hóra

Uj palesztinai javaslatot készített Anglia, amelyet hir szerint el fognak fogadni az arab államok

JERUZSÁLEM, április 11. A palesztinai kormány elhatározta, hogy áprilisra ezer bevándorlási certifikátot bocsát ki a cionista szervezett részére. Ennek az intézkedésnek — mondja a hivatalos jelentés — ideiglenes jellege van addig is, amíg Anglia végleg dönt palesztinai politikájáról.

KAIRÓ, április 11. A Reuter ügynökség jelenti: Jólétesült körök úgy tudják, hogy Hassan pasa Egyiptom londoni követe kedden Kairóba érkezett és az angol kormány részéről javaslatokat hozott, amelyek bizonyos mértékben módosítanák az angol kormány által Palesztinában tervezett politikai program végrehajtását. Az egyiptomi miniszterelnök a javaslatokat a többi érdekelt államok megbízottjaival együtt tanulmányozta. Ugy hiszik, hogy az arabok el fogják fogadni a palesztinai politikára nézve tett javaslatot.

Nagyszabású, sikeres offenzívába kezdtek a kínai csapatok

London, április 12. A kínai központi ügynökség közli, hogy a déli arcvonalon a japánok és kínaiak között teljes erőből feléledtek a harcok.

Újabb kínai jelentések szerint a kínai csapatok sikeres előnyomulásba kezdtek a Kan-folyó keleti partján és Nancseng kapui előtt állanak. Két partvidéki várost elfoglaltak. A Hupeh fronton is megkezdődött az általános támadás és három kínai hadsereg közeledik Hankeu felé.

Mint Csungkingből jelentik, a kínai csapatok Nancseng városa elé értek, felhasználva sikeres előnyomulásukat a Kiangszi-tartománybeli fronton, Nancsangtól délre és nyugatra, a Hann folyó keleti partján. A Hann nyugati partján a kínai divíziók a

Koaon és Fensing között feleuton vannak. Koaont egyébként vasárnap elfoglalták. A kínaiak szombaton kezdődött offenzívájára Upeh tartományban szintén sikereket mutat fel. Hankeu körül a kínai csapatok félkörre vontak és elzárták a város dél és nyugat felé való közlekedését. Ezen a vidéken több japán kézben lévő várost hódítottak meg.

Sanghaji jelentés szerint a nemzetközi engedményes területen agyonlőttek egy hivatalos japán személyiséget. A merénylőknek sikerült elmenekülniük, két kínai rendőr és több polgár megsebesítés után.

A Reuter hongkongi jelentése szerint a japánok csapatokat tettek partra a hongkongi angol területtől mintegy 6 kilométernyire északra.

Bonnet külügyminiszter szerint enyhült a világpolitikai feszültség

Nagy angol hajóraj vesztel a görög vizeken

Párizs, április 12. A francia sajtó megállapítja, hogy noha a helyzet aggasztó, mégis két napja enyhülés tapasztalható a világpolitikai feszültségben.

Bonnet külügyminiszter nyilatkozatot adott egy budapesti lap munkatársának, aki előtt többek között a következőket mondotta:

— A világpolitikai feszültségben enyhülés állott be és ez az enyhülés tovább tart. Mussolini elhangzott magyarázatai eléggé mérsékelték voltak. Mindenesetre — mondotta Bonnet — a következő napoktól függ, hogy az enyhülés tartós lesz-e.

E lap értesülése szerint Musolini az an-

gol jegyzékre állítólag megígérte, hogy Albánia elfoglalása nem végleges. Anglia viszont azt válaszolta volna, hogy akár Korfu, akár a Balkán megtámadását casus belli-nek tekintik.

Ezzel az angol állásfoglalással van összefüggésben, hogy a görög vizeken nagy angol hajóraj vesztel. Az elmúlt nap során Anglia hat cirkáló, egy repülőgép anyahajót, hatvan torpedórombolót, husz tenger-alattjárót és harminc más fajta hajót küldött a török vizekre. Ez annál is inkább indokolt, mert Olaszország Bariban és Brindisiben újabb csapatokat vont össze.

Németország mozgósította a nyugati határon?

BUDAPEST, április 11. Egy magyar hírügynökség, német hivatalos forrásra való hivatkozással jelenti, hogy Németország mozgósította csapatait a dán és holland határ mentén.

A jelentés hozzáfüzi, hogy ezeknek a katonai intézkedéseknek nincs agresszív jellegük.

Hollandia megvédi függetlenségét

Amszterdam, április 11. Colijn miniszterelnök beszédet mondott a holland rádióban és ennek során hangsúlyozta, hogy a Hollandia által hétfőn a határ mentén foganatosított katonai intézkedések egyetlen oka Hollandiának azon elhatározása, hogy minden körülmények között megőrizze függetlenségét, a holland népeknek nincs oka aggodalomra. Az intézkedéseket nem szabad úgy értelmezni, mint ha az országot valamely közvetlen veszély fenyegetné, miután Hollandia jó viszonyt tart fenn az összes külföldi államokkal.

LEGUJABB SPORT

A Venus nyerte a bucaresti husvétli tornát

A bucaresti Makkabi csak a sorsolásban lett második a Bucaresti Kis Kupáért folyó küzdelemben

Bucaresti, április 11. (Az Uj Kelet tud.) Kedden délután játszották le a Venus-pályán a Gabriel Marinescu tábornok által alapított Husvétli Kupa labdarugó-küzdelem második fordulóját. Eredmények a következők:

Venus—Ripensia 2:1 (0:1). Tizenötzetes néző, vezette Emil Kroner. A Venus megérdemelten győzött. A gólokot Dobay, illetve Humis és Ploesteanu lőtték.

FC Rapid—Victoria 3:2 (2:1). A Victoria végig jobb volt ellenfelénél, amit a 16:1 kornerarány is bizonyít, csatársora azonban balszerencsésen játszott. Góllövők: Gavrilescu és Auer (2), illetve Felecan II és Cocu-ban II.

Az összesített eredmények alapján a tornát a Venus nyerte és ezzel együtt elnyerte a Gabriel Marinescu által ajándékozott remek kiviteli kupát.

A Bucaresti Kis Kupáért

kedden délelőtt folytatták a küzdelmet, amely a következő eredményeket hozta:

Juventus—Sportul Studentesc 3:0 (1:0). Makkabi—Tricolor 1:1 (1:0). Minthogy az első helyre holtversenyben két csapat, a Makkabi és Tricolor kerültek, az elsőséget sorsolással döntötték el. A szerencse a Tricolornak kedvezett. A torna realis győztese azonban a Makkabi csapata, amely két elsőosztályos ellenfelével szemben kitűnően álltotta meg a helyét.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT